

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียนดี
เด่น และผู้จัดโครงการดีเด่น เกี่ยวกับปัญหา และแนวทางในการแก้ปัญหา เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ
และคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา การเสนอผลการวิเคราะห์แบ่งเป็น 3
ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของครูผู้สอน เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหา เพื่อ
ปรับปรุงประสิทธิภาพ และคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา

1. สถานภาพของครูผู้สอน
2. สภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน
3. ปัญหาด้านองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียน
การสอนในโรงเรียนประถมศึกษา
4. ปัญหาด้านองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการ
สอนในโรงเรียนประถมศึกษา

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนดีเด่น เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางในการ
แก้ปัญหา เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพและคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา

1. สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียนดีเด่น
2. สภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน
3. ปัญหาด้านองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียน
การสอนในโรงเรียนประถมศึกษา
4. ปัญหาด้านองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการ
สอนในโรงเรียนประถมศึกษา

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้จัดโครงการดีเด่น เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางในการแก้
ปัญหา เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพและคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา

1. สถานภาพของผู้จัดโครงการดีเด่น

2. สภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน
3. ปัญหาค่านองศ์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา
4. ปัญหาค่านองศ์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของครูที่เต็มเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหา เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพและคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา

1. สถานภาพของครูที่เต็ม

ตารางที่ 1 สถานภาพทั่วไปของครูที่เต็ม

สถานภาพของครูที่เต็ม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	23	30.67
หญิง	52	69.33
อายุ		
25 ปีหรือต่ำกว่า	2	2.67
26-30 ปี	23	30.67
31-35 ปี	28	37.33
36-40 ปี	12	16.00
41-45 ปี	6	8.00
46-50 ปี	2	2.67
51 ปีขึ้นไป	2	2.67
วุฒิทางการศึกษา		
ต่ำกว่าอนุปริญญา	2	2.67
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	7	9.33
ปริญญาตรี	65	86.67
ปริญญาโท	1	1.33

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สถานภาพของครูที่เก็บ	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการสอน		
ต่ำกว่า 5 ปี	6	8.00
5-10 ปี	30	40.00
11-15 ปี	23	30.67
16-20 ปี	5	6.67
21-25 ปี	8	10.67
26 ปีขึ้นไป	3	4.00
ระดับชั้นที่ปฏิบัติงานสอน		
เด็กเล็ก	2	2.67
ป.1	13	17.33
ป.2	4	5.33
ป.3	1	1.33
ป.4	8	10.67
ป.5	5	6.67
ป.6	21	28.00
หลายระดับชั้น	19	25.33
วิชาที่สอน		
กลุ่มทักษะ		
คณิตศาสตร์	10	13.33
ภาษาไทย	14	18.67
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	16	21.33
กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย	18	24.00
กลุ่มการทำงานและพื้นที่อาชีพ	13	17.33
กลุ่มประสบการณ์พิเศษ	12	16.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สถานภาพของครูที่เต็ม	จำนวน	ร้อยละ
สอนทุกกลุ่มประสบการณ์	28	37.33
เวลาที่สอนใน 1 สัปดาห์		
ต่ำกว่า 5 ชั่วโมง	-	-
5-10 ชั่วโมง	4	5.33
11-15 ชั่วโมง	4	5.33
16-20 ชั่วโมง	23	30.67
21-25 ชั่วโมง	28	37.33
26-30 ชั่วโมง	16	21.33

ตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าครูที่เต็มส่วนใหญ่ร้อยละ 69.33 เป็นเพศหญิง และส่วนใหญ่ร้อยละ 37.33 มีอายุระหว่าง 31-35 ปี จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86.67 ส่วนใหญ่ร้อยละ 40 มีประสบการณ์สอนอยู่ในช่วง 5-10 ปี ส่วนใหญ่ร้อยละ 28 ปฏิบัติงานสอนในชั้น ป.6 ส่วนวิชาที่สอนนั้น ครูที่เต็มส่วนใหญ่คือร้อยละ 37.33 จะสอนทุกกลุ่มประสบการณ์ และส่วนใหญ่ร้อยละ 37.33 จะสอน 21-25 ชั่วโมงใน 1 สัปดาห์

2. สภาพการจัดการเรียนการสอนของครูที่เต็มในโรงเรียน

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นของครูที่เต็มเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของจุดหมายในหลักสูตรกับความต้องการของโรงเรียนและชุมชน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การพัฒนาจุดหมายของโรงเรียนของบุคลากร		
มี	67	89.33
ไม่มี	8	10.67
จุดหมายของโรงเรียนเป็นการผสมผสานระหว่างหลักสูตรกับความต้องการของชุมชน		
เป็น	73	97.33
ไม่เป็น	2	2.67

ตารางที่ 2 แสดงว่า ครูดีเด่น ร้อยละ 89.33 เห็นว่าบุคลากรในโรงเรียนมีการพัฒนา
 จุดหมายของโรงเรียน และครูดีเด่นร้อยละ 97.33 เห็นว่าจุดหมายนั้นเป็นการผสมผสานระหว่าง
 จุดหมายของหลักสูตรกับความต้องการของชุมชน

ตารางที่ 3 สภาพการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอนของครูดีเด่น

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งความรู้ที่ช่วยให้เข้าใจวิธีการของหลักสูตร		
การอบรม	69	92.00
ผู้บริหาร	38	50.66
ศึกษานิเทศก์	47	62.66
เอกสารประกอบหลักสูตร	73	97.33
วารสารทางวิชาการ	9	12.00
หนังสือชุดฝึกอบรมเสริมประสิทธิภาพ 20 เล่ม	9	12.00
เอกสารประกอบหลักสูตรที่ใช้สม่ำเสมอ		
คู่มือครู	74	98.66
แผนการสอน	73	97.33
หนังสือเรียน	54	72.00
หนังสืออ่านประกอบ	37	49.33
หนังสือชุดฝึกอบรมเสริมประสิทธิภาพ 20 เล่ม	12	16.00
ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนที่ใช้กับจุดหมายของหลักสูตร		
สอนตามนโยบายของผู้บริหารเป็นส่วนใหญ่	5	6.67
สอนให้สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร	70	93.33
สอนโดยยึดแนวหลักสูตรเก่าและหลักสูตรใหม่	33	44.00
สอนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นมากกว่าจุดหมาย ของหลักสูตร	10	34.66
สอนโดยปรับกิจกรรมให้เหมาะกับหลักสูตรและท้องถิ่น	10	13.33

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
บริการทางการสอนที่โรงเรียนจัดให้สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร		
บริการแนะแนว	48	64.00
บริการด้านสื่อการเรียนการสอน	65	86.66
บริการห้องสมุด	69	92.00
บริการเสริมนักเรียนเก่ง ซ้อมเสริมนักเรียนเรียนอ่อน	64	85.33
บริการตามกลุ่มสนใจของนักเรียน	8	10.67

ตารางที่ 3 แสดงว่าแหล่งความรู้ที่ช่วยให้ครูตีความเข้าใจวิธีการของหลักสูตรมากที่สุด คือ เอกสารประกอบหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 97.33 รองลงมาคือ การอบรม คิดเป็นร้อยละ 92.00

เอกสารประกอบหลักสูตรที่ครูตีความใช้ศึกษาสม่ำเสมอ และเป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด คือ คู่มือครู คิดเป็นร้อยละ 98.66 รองลงมาคือ แผนการสอน คิดเป็นร้อยละ 97.33

ครูตีความนัยหลักการสอนโดยสอนให้สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.33 รองลงมาคือ สอนโดยยึดแนวหลักสูตรเก่า และหลักสูตรใหม่ คิดเป็นร้อยละ 44.00

ส่วนบริการทางการสอนที่โรงเรียนจัดให้สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรนั้น ได้แก่ บริการห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ 92 รองลงมาได้แก่ บริการด้านสื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 86.66

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นของครุฑิ์เด่นเกี่ยวกับวิธีการสอนของตน

	จำนวน	ร้อยละ
การนำแนวคิดใหม่มาใช้ในการปรับปรุงการสอน		
จากการอบรม สัมมนา	75	100.00
ศึกษาจากเอกสาร หนังสือ	72	96.00
การสังเกตการสอนจากครูที่สอนดี	44	58.66
ฟังจากวิทยุ และดูจากโทรทัศน์เพื่อการศึกษา	57	76.00
การทัศนศึกษาดูงาน และเก็บรวบรวมข้อมูลความรู้มาใช้	10	13.34
วิธีสอนที่ใช้และประสบผลสำเร็จมาก		
กลุ่มสัมพันธ์	72	96.00
สถานการณ์จำลอง	41	54.66
การทดลอง และแก้ปัญหา	48	64.00
การบรรยาย และอภิปราย	33	44.00
การแสดงบทบาทสมมุติ	14	18.67
ศึกษานอกสถานที่	10	13.34
นักเรียนได้ฝึกกระบวนการกลุ่มอย่างมากในการเรียนกลุ่มวิชา		
ทักษะ	42	56.00
สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	51	68.00
สร้างเสริมลักษณะนิสัย	33	44.00
การงานพื้นฐานอาชีพ	43	57.33
ประสบการณ์พิเศษ	17	22.66
วิธีสอนที่ช่วยให้นักเรียนคิดอย่างมีเหตุผล		
จัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์	51	68.00
เสนอสถานการณ์เพื่อฝึกการแก้ปัญหา	54	72.00
ใช้สิ่งเร้าให้คิด เช่น สื่อต่าง ๆ และคำถาม	46	61.33
สอนแบบทดลอง โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์	41	54.66
จัดวิธีการให้นักเรียนแสดงออกด้วยท่าทาง การพูด และการเขียน	44	58.66

ตารางที่ 4 แสดงว่าครูที่เด่นนำแนวคิดใหม่จากการอบรม สัมมนา มาใช้ในการปรับปรุง การสอนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือ การศึกษาจากเอกสาร หนังสือ คิดเป็นร้อยละ 96.00

วิธีสอนที่ครูที่เด่นใช้ และประสบผลสำเร็จในการสอนมากที่สุด คือ กลุ่มสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 96.00 รองลงมาคือ การทดลองและแก้ปัญหา ร้อยละ 64.00 และนักเรียนได้ฝึกกระบวนการ กลุ่มอย่างมากในการเรียนกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต คิดเป็นร้อยละ 68.00 รองลงมา คือกลุ่มวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 57.33

ส่วนวิธีสอนที่ครูที่เด่นใช้ในการช่วยให้นักเรียนคิดอย่างมีเหตุผล คือการเสนอสถานการณ์ เพื่อฝึกการแก้ปัญหา คิดเป็นร้อยละ 72.00 รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 68.00

ตารางที่ 5 การอบรมรมณีสัณนักเรียนของครูที่เด่น

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงเวลาครูที่เด่นใช้ในการอบรมนักเรียน		
ในช่วงชั่วโมงจรรยาศึกษา	37	49.33
ทุกครั้งเมื่อมีโอกาส	67	89.33
ทุกชั่วโมงที่เข้าสอน	33	44.00
อบรมทุกวันศุกร์สัปดาห์	37	49.33
เวลาเข้าแถวตอนเช้าหน้าเสาธง	8	10.67
สาเหตุที่นักเรียนมีการพัฒนาด้านคุณธรรมดีขึ้น		
การอบรมรมณีสัณในครอบครัว	53	70.66
การเข้าร่วมโครงการที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม	22	29.33
การศึกษาเล่าเรียนจรรยาศึกษาในโรงเรียน	41	54.66
การได้รับประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอก		
โรงเรียน	71	94.66
การติดตามผลของคณะครูในโรงเรียน	7	9.33

ตารางที่ 5 แสดงว่า ครูตีเค้นอบรมนักเรียนให้มีการพัฒนาทางด้านคุณธรรมทุกครั้งเมื่อมีโอกาสมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 89.33 รองลงมาได้แก่ อบรมในช่วงชั่วโมงจริยศึกษา และอบรมทุกวันสัปดาห์ มีค่าเท่ากับคือร้อยละ 49.33

การที่นักเรียนมีการพัฒนาด้านคุณธรรมในทางที่ดีขึ้นนั้นเป็นผลมาจากการได้รับประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกโรงเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 94.66 รองลงมาได้แก่ ได้รับการอบรมปณิธานในครอบครัว ร้อยละ 70.66

ตารางที่ 6 การวัดผลและประเมินผลนักเรียนของครูตีเค้น

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
วิธีที่ใช้ในการวัดผลนักเรียนบ่อยครั้ง		
สังเกต	61	81.33
สัมภาษณ์	35	46.66
ให้ปฏิบัติจริง	52	69.33
ให้ทำแบบฝึกหัด	51	68.00
ทดสอบ	51	68.00
การประเมินผลครบ 3 ขั้นตอน		
ครบ	62	82.66
ไม่ครบ	13	17.33

ตารางที่ 6 แสดงว่าวิธีที่ครูตีเค้นใช้ในการวัดผลนักเรียนบ่อยครั้งที่มากที่สุดคือ การสังเกต คิดเป็นร้อยละ 81.33 รองลงมาคือ วิธีให้นักเรียนปฏิบัติจริง การให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด การทดสอบ และการสัมภาษณ์ คิดเป็นร้อยละ 69.33, 68.00 และ 46.66 ตามลำดับ

ส่วนการประเมินผลนั้นครูตีเค้นมีการประเมินผลครบทั้ง 3 ขั้นตอน คือ ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 82.66

ตารางที่ 7 การจัดการบริการที่สนับสนุนพัฒนาการของนักเรียนของครูตีเค่น

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การให้บริการในโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จมาก		
การบริการแนะแนว	18	24.00
การบริการห้องสมุด	49	65.33
การซ่อมเสริมนักเรียนเรียนอ่อน	47	62.66
การบริการด้านสื่อการเรียนการสอน	44	58.66
การบริการโครงการอาหารกลางวัน	13	17.33
เหตุผลที่ทำให้บริการดังกล่าวประสบผลสำเร็จมาก		
นักเรียนให้ความร่วมมือ	56	74.66
ผู้ปกครองให้ความร่วมมือ	29	38.66
คณะครูในโรงเรียนให้ความร่วมมือ	63	84.00
ผู้บริหารสนับสนุน	60	80.00
ศูนย์วิชาการกลุ่มให้ความร่วมมือ	11	14.67

ตารางที่ 7 แสดงว่า การให้บริการในโรงเรียนที่ครูตีเค่นเห็นว่าประสบผลสำเร็จมาก ได้แก่ บริการห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ 65.33 รองลงมาคือ การซ่อมเสริมนักเรียนเรียนอ่อน การบริการด้านสื่อการเรียนการสอน บริการแนะแนวและบริการโครงการอาหารกลางวัน คิดเป็นร้อยละ 62.66, 58.66, 24.00 และ 17.33 ตามลำดับ

ส่วนเหตุผลที่ทำให้บริการดังกล่าวประสบผลสำเร็จมากนั้น เพราะคณะครูในโรงเรียน ให้ความร่วมมือ คิดเป็นร้อยละ 84.00 รองลงมาได้แก่ผู้บริหารสนับสนุน นักเรียนให้ความร่วมมือ ผู้ปกครองให้ความร่วมมือและศูนย์วิชาการกลุ่มให้ความร่วมมือ คิดเป็นร้อยละ 80.00, 74.66, 38.66 และ 14.67 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ความคิดเห็นของครูที่เด่นเกี่ยวกับการบริหารงานทางวิชาการ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การสนับสนุนของผู้บริหารในการหาความรู้เพิ่มเติมของครู		
ไม่สนับสนุน	1	1.33
สนับสนุนน้อย เพราะขาดแคลนกำลังครู	4	5.33
สนับสนุนเฉพาะครูที่ยังมีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี	1	1.33
สนับสนุนครูทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน	66	86.00
วิธีการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการให้แก่ผู้อื่น		
เป็นวิทยากร	41	54.66
เป็นครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน	35	46.66
เป็นที่ปรึกษาแก่เพื่อนครูในโรงเรียน	60	80.00
เป็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการของโรงเรียน	34	45.33
เขียนบทความลงวารสารกลุ่ม	7	9.33

ตารางที่ 8 แสดงว่าผู้บริหารให้การสนับสนุนครูทุกคนอย่างเท่าเทียมกันในการหาความรู้เพิ่มเติม คิดเป็นร้อยละ 86.00 รองลงมาคือ ผู้บริหารสนับสนุนน้อยเพราะขาดแคลนกำลังครู คิดเป็นร้อยละ 5.33

และวิธีการที่ครูที่เด่นสามารถเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการให้แก่ผู้อื่นนั้น ได้แก่ การเป็นที่ปรึกษาแก่เพื่อนครูในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาได้แก่ การเป็นวิทยากร การเป็นครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน การเป็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการของโรงเรียนและการเขียนบทความลงวารสารกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 54.66, 46.66, 45.33 และ 9.33 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ความคิดเห็นของครูตีเด่นเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การมีโอกาสนิเทศการสอนเพื่อนครู		
มี	50	66.66
ไม่มี	25	33.33
การยอมรับการนิเทศของครูตีเด่น		
ยอมรับ	66	88.00
ไม่ยอมรับ	6	8.00

ตารางที่ 9 แสดงว่า ครูตีเด่นนั้นมีโอกาสนิเทศการสอนเพื่อนครูมาก คิดเป็นร้อยละ 66.66

ส่วนการยอมรับการนิเทศจากผู้บริหารนั้น มีครูตีเด่น คิดเป็นร้อยละ 88.00 ที่ยอมรับการนิเทศจากผู้บริหาร

ตารางที่ 10 ความคิดเห็นของครูตีเด่นเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ความพอใจต่อสวัสดิการที่ได้รับ		
พอใจ	58	77.33
ไม่พอใจ	15	18.66
การพัฒนาบุคลากรและความช่วยเหลือที่ต้องการได้จากโรงเรียน		
การได้รับโอกาสฝึกอบรม	51	68.00
การได้รับการส่งเสริมให้ศึกษาต่อ	25	33.33
เงินอุดหนุนยามจำเป็น	28	37.33
ที่อยู่	10	13.33
การได้รับการส่งเสริมให้ดูงานจากแหล่งต่าง ๆ	7	9.33

ตารางที่ 10 แสดงว่า ครูตีเต๋นนั้นพอใจกับสวัสดิการที่ได้รับจากโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 77.33

ส่วนความช่วยเหลือที่ครูตีเต๋นต้องการได้เป็นพิเศษจากโรงเรียนนั้น ต้องการได้รับโอกาสฝึกอบรมมากที่สุด ร้อยละ 68 รองลงมาได้แก่ เงินอุดหนุนยามจำเป็น และการได้รับการส่งเสริมให้ศึกษาต่อ คิดเป็นร้อยละ 37.33 และ 33.33 ตามลำดับ

3. ปัญหาค้ำองศ์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา

ตารางที่ 11 ความคิดเห็นของครูตีเต๋นเกี่ยวกับปัญหาในการวัดจุดประสงค์การเรียนรู้

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ ตามหลักสูตร 2521		
เหมาะสม	58	77.33
ไม่เหมาะสม	9	12.00

ตารางที่ 11 แสดงว่า ครูตีเต๋น คิดเป็นร้อยละ 77.33 มีความเห็นว่าการวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ตามหลักสูตร 2521 นั้นเหมาะสม

ตารางที่ 12 ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาที่ครูผู้สอนประสบจากการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาที่เกิดจากหลักสูตรแม่บท		
เนื้อหาไม่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น	20	26.66
เนื้อหาในหลักสูตรมีมาก แต่เวลาเรียนมีน้อย	58	77.33
ความคิดรวบยอดมีมาก และไม่ชัดเจน	13	17.33
จุดหมายของหลักสูตรมีมากเกินไป ยากที่ผู้เรียนจะปฏิบัติได้	34	45.33
ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการและการใช้เอกสารหลักสูตร		
การจัดส่งเอกสารหลักสูตรล่าช้ามาก	12	16.00
จำนวนของเอกสารไม่พอกับผู้ใช้	43	57.33
เนื้อหา กิจกรรมในแผนการสอน และคู่มือไม่ชัดเจน	25	33.33
ไม่เข้าใจเพราะวิธีเขียนยากเกินไป	8	10.66

ตารางที่ 12 แสดงว่า ปัญหาที่เกิดจากหลักสูตรแม่บท ที่ครูผู้สอนพบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.33 คือ เนื้อหาในหลักสูตรมีมาก แต่เวลาเรียนมีน้อย รองลงมาคือ จุดหมายของหลักสูตรมีมากเกินไป ยากที่ผู้เรียนจะปฏิบัติได้ และเนื้อหาไม่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 45.33 และ 26.66 ตามลำดับ

ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการและการใช้เอกสารหลักสูตร ที่ครูผู้สอนพบมากที่สุดร้อยละ 57.33 คือ จำนวนของเอกสารไม่พอกับผู้ใช้ รองลงไปคือ เนื้อหา กิจกรรมในแผนการสอน และคู่มือไม่ชัดเจน การจัดส่งเอกสารหลักสูตรล่าช้ามาก และไม่เข้าใจเอกสาร เพราะวิธีเขียนยากเกินไป คิดเป็นร้อยละ 33.33, 16.00 และ 10.66 ตามลำดับ

ตารางที่ 13 ความคิดเห็นของครูที่เห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากวิธีสอนของครู และการเรียนของนักเรียน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาที่พบในการเรียนการสอนมากที่สุด		
มีชั่วโมงสอนมากจนไม่มีเวลาเตรียมการสอน	28	37.33
ผู้บริหารไม่ค่อยสนับสนุน ในด้านการเรียนการสอน	8	10.66
ยังไม่สามารถนำวิชาต่าง ๆ มาบูรณาการกันได้	14	18.66
ขาดความรู้ในการผลิตสื่อการเรียน การสอน	25	33.33
สอนไม่ทันเพราะมีกิจกรรมอื่นมาก	11	14.67
ปัญหาที่พบเกี่ยวกับสื่อการเรียน การสอนคือ		
ไม่มีความรู้เพียงพอในการผลิตและ การใช้สื่อ	18	24.00
ไม่มีเวลาในการผลิตสื่อ	30	40.00
ขาดงบประมาณในการผลิตสื่อการเรียน	55	73.33
สื่อที่มีอยู่ยังไม่เหมาะสมและไม่ตรงตามกิจกรรมการเรียนการสอน	23	30.66
สื่อที่มีอยู่ไม่พอใช้	11	14.67
สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน		
ความยากจน	59	78.66
ภาษาถิ่น	9	12.00
การขาดความพร้อม	58	77.33
ปัญหาทางสมอง	50	66.66
วิธีสอนของครู	7	9.33

ตารางที่ 13 แสดงว่า ปัญหาที่ครูที่เห็นพบในการเรียนการสอนมากที่สุด คือ มีชั่วโมงสอนมากจนไม่มีเวลาเตรียมการสอน คิดเป็นร้อยละ 37.33 รองลงมาคือ ขาดความรู้ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 33.33

ปัญหาที่ครูพบเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73.33 คือ ขาดงบประมาณในการผลิตสื่อการเรียน รองลงมาคือ ไม่มีเวลาในการผลิตสื่อ และสื่อที่มีอยู่ยังไม่เหมาะสม และไม่ตรงตามกิจกรรมการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และ 30.66 ตามลำดับ

ส่วนสิ่งที่ครูตีเค้นคิดว่า เป็นอุปสรรคต่อความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 78.66 คือความยากจน รองลงมาคือ การขาดความพร้อม มีปัญหาทางสมอง ภาษาถิ่น และวิธีสอนของครู คิดเป็นร้อยละ 77.33, 66.66, 12.00 และ 9.33 ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ความคิดเห็นของครูตีเค้นเกี่ยวกับการแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน		
ทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี	65	86.66
ให้การอบรมบ่มนิสัยในห้องเรียน	63	84.00
ให้ความรักและเป็นที่ปรึกษา	67	89.33
จัดกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาทางจริยธรรม	52	69.33

ตารางที่ 14 แสดงว่า ครูตีเค้นนั้นแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนด้วยการให้ความรักและเป็นที่ปรึกษา คิดเป็นร้อยละ 89.33 รองลงมาคือ การทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี ให้การอบรมบ่มนิสัยในห้องเรียน และจัดกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาทางจริยธรรม คิดเป็นร้อยละ 86.66, 84.00 และ 69.33 ตามลำดับ

ตารางที่ 15 ความคิดเห็นของครูตีเค้นเกี่ยวกับปัญหาทั่วไปที่เกิดจากการวัดผลและประเมินผล

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาที่เกิดจากการวัดผลและประเมินผล		
การขาดความรู้และทักษะในการสร้างข้อทดสอบ	46	61.33
จุดประสงค์ในการวัดผล มีเกณฑ์ที่สูงเกินไป	24	32.00
แบบทดสอบเน้นเชิงปรนัยมากเกินไป	9	12.00
เนื้อหามากเกินไป จนรู้ละเอียดการวัดผล ประเมินผล	23	30.66
จุดประสงค์ในการเรียนรู้ มีจำนวนมากเกินไป จนไม่มีเวลาวัด	25	33.33
ขาดงบประมาณในการสร้างข้อสอบ	9	12.00

ตารางที่ 15 แสดงว่า ครูก็ค้นพบว่าปัญหาที่เกิดจากการวัดผลและประเมินผลนั้นสืบเนื่องมาจากการขาดความรู้และทักษะในการสร้างข้อสอบ คิดเป็นร้อยละ 61.33 ปัญหาที่พบบรองลงมาคือ จุดประสงค์ในการเรียนรู้ มีจำนวนมากเกินไป จนไม่มีเวลาวัด จุดประสงค์ในการวัดผล มีเกณฑ์ที่สูงเกินไป และเนื้อหามากเกินไป จนครูละเลยการวัดผล ประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 33.33, 32.00 และ 30.66 ตามลำดับ

ตารางที่ 16 ความคิดเห็นของครูที่ค้นเกี่ยวกับปัญหาในการให้บริการที่สนับสนุนพัฒนาการของนักเรียน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การให้บริการที่ประสบปัญหามากที่สุดในโรงเรียน		
การบริการห้องสมุด	23	30.66
การบริการแนะแนว	19	25.33
การบริการซ่อมเสริมนักเรียนเรียนอ่อน	29	38.66
การบริการด้านสื่อการเรียนการสอน	29	38.66
สาเหตุของปัญหาที่เกิดจากการจัดบริการนั้น		
งบประมาณไม่เพียงพอ	44	58.66
อาคาร สถานที่ที่ไม่เหมาะสม	20	26.66
ไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน	24	32.00
ขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดบริการนั้น	30	40.00
ผู้รับผิดชอบไม่ดำเนินงาน	7	9.33
ปัญหาที่เกิดจากการจัดสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียน		
ครูไม่มีเวลาสอนซ่อมเสริม	36	48.00
ครูไม่รู้วิธีสอนซ่อมเสริม	19	25.33
นักเรียนไม่อยากเรียน และไม่เห็นความสำคัญ	23	30.66
นักเรียนต้องรีบกลับบ้าน เพราะใช้เวลาในการเดินทางมาก	21	28.00
ผู้ปกครองไม่อนุญาตให้เด็กอยู่เรียน เพราะต้องการให้ช่วยงานบ้าน	20	26.66

ตารางที่ 16 แสดงว่าการให้บริการในโรงเรียนที่ครูตีเค้นพบว่าประสบปัญหามากที่สุดคือ บริการซ่อมเสริมนักเรียนเรียนอ่อน และบริการค้ำสอนการเรียนการสอน มีค่าเท่ากับร้อยละ 38.66 และบริการที่ประสบปัญหาน้อยที่สุดคือ บริการแนะแนว คิดเป็นร้อยละ 25.33

ปัญหาที่เกิดจากการจัดบริการนั้น ครูตีเค้นให้ความเห็นว่าสืบเนื่องมาจาก งบประมาณไม่เพียงพอมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.66 สาเหตุของปัญหารองลงมาคือ การขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดบริการ การไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน อาคาร สถานที่ ไม่เหมาะสมและผู้รับผิดชอบไม่ดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 40.00, 32.00, 26.66 และ 9.33 ตามลำดับ

ส่วนปัญหาที่เกิดจากการจัดสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนนั้นเกิดจากครูไม่มีเวลาสอนซ่อมเสริมคิดเป็นร้อยละ 48.00 รองลงมาคือ นักเรียนไม่ยอมเรียน เพราะไม่เห็นความสำคัญ นักเรียนต้องรีบกลับบ้าน เพราะใช้เวลาในการเดินทางมาก คิดเป็นร้อยละ 30.66 และ 28.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 17 ความคิดเห็นของครูตีเค้นเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานวิชาการ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
อุปสรรคที่เกิดจากการนำความรู้ไปใช้ หลังจากการอบรมหลักสูตร 2521		
ขาดแคลนตำรา	18	24.00
ขาดแคลนสื่อการสอน	31	41.33
มีชั่วโมงสอนมากเป็นการยากที่จะนำความรู้ที่ได้รับมาใช้	18	24.00
ประสบการณ์ที่ได้รับยังไม่เพียงพอ และขาดการอบรมต่อเนื่อง	35	46.66

ตารางที่ 17 แสดงว่าหลังจากที่ได้รับการอบรมการใช้หลักสูตร 2521 แล้ว มีอุปสรรคที่เกิดจากการนำความรู้ไปใช้คือ ประสบการณ์ที่ได้รับยังไม่เพียงพอ และขาดการอบรมต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 46.66 รองลงมาคือ ขาดแคลนสื่อการสอน ขาดแคลนตำรา และมีชั่วโมงสอนมาก เป็นการยากที่จะนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 41.33 และ 24.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 18 ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาในการนิเทศการศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาที่สำคัญในการจัดการนิเทศในโรงเรียน		
ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน	31	41.33
ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานเจ้าสังกัด	22	29.33
ขาดตัวบุคคลที่รับผิดชอบงานนี้โดยตรง	28	37.33
ขาดการยอมรับการนิเทศ	43	57.33
ขาดการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ	8	10.67
วิธีนิเทศที่เกิดปัญหามากที่สุด ถ้านำมาปฏิบัติในโรงเรียน		
การประชุมปรึกษาหารือ	7	9.33
การส่งเสริมให้ครูประเมินตนเอง	24	32.00
การสังเกตการสอนในห้องเรียน	22	29.33
การไปเยี่ยมและสังเกตการสอนซึ่งกันและกัน	33	44.00

ตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่า ปัญหาที่สำคัญในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ตามความเห็นของครูผู้สอนได้แก่ การขาดการยอมรับการนิเทศมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.33 รองลงมาคือ ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ขาดตัวบุคคลที่รับผิดชอบงานนี้โดยตรง ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานเจ้าสังกัด และขาดการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ คิดเป็นร้อยละ 41.33, 37.33, 29.33 และ 10.67 ตามลำดับ

ส่วนวิธีนิเทศที่เกิดปัญหามากที่สุด ถ้านำมาปฏิบัติในโรงเรียน คือ การไปเยี่ยมและสังเกตการสอนซึ่งกันและกัน คิดเป็นร้อยละ 44.00 รองลงมาคือ การส่งเสริมให้ครูประเมินตนเอง และการสังเกตการสอนในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 32.00 และ 29.33 ตามลำดับ

ตารางที่ 19 ความคิดเห็นของครูที่เด่นเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาบุคลากร

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
สาเหตุที่ครูส่วนใหญ่ยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนตามหลักสูตร 2521		
เคยชินกับการสอนแบบเก่า	63	84.00
ขาดทักษะในการสร้างสื่อการเรียน	41	54.66
ยังไม่เข้าใจหลักสูตรเพียงพอ	61	81.33
ปฏิบัติงานหลายด้าน จนไม่มีเวลาเตรียมการสอน	40	53.33
สิ่งที่ปัญหามากที่สุด และครูที่เด่นต้องการได้รับการอบรม		
วิธีการสอน	26	34.66
การทำแผนการสอน	10	13.33
การผลิต และการใช้อุปกรณ์การสอน	43	57.33
การวัดผล ประเมินผล	38	50.66
ความรู้ในเนื้อหาวิชา เช่น คณิต การงานและพื้นฐานอาชีพ	6	8.00

ตารางที่ 19 แสดงว่าสาเหตุที่ครูส่วนใหญ่ยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนตามหลักสูตร 2521 ตามความคิดเห็นของครูที่เด่นนั้น เพราะครูส่วนใหญ่เคยชินกับการสอนแบบเก่า คิดเป็นร้อยละ 84.00 รองลงมาคือ ยังไม่เข้าใจหลักสูตรเพียงพอ ขาดทักษะในการสร้างสื่อการเรียน และปฏิบัติงานหลายด้าน จนไม่มีเวลาเตรียมการสอน คิดเป็นร้อยละ 81.33, 54.66 และ 53.33 ตามลำดับ

ส่วนสิ่งที่ปัญหามากที่สุด และครูที่เด่นต้องการได้รับการอบรม คือ การผลิต และการใช้อุปกรณ์การสอน ร้อยละ 57.33 รองลงมาคือ การวัดผล ประเมินผล และวิธีการสอน ร้อยละ 50.66 และ 34.66 ตามลำดับ

4. ปัญหาค่านองศ์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนใน
โรงเรียนประถมศึกษา

ตารางที่ 20 ความเห็นของครูผู้เฝ้าเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เกณฑ์เฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน		
ดีมาก (หรือ 3.00-4.00)	27	36.00
ดี (หรือ 2.00-2.99)	49	65.33
ปานกลาง (หรือ 1.00-1.99)	7	9.33
อ่อน (หรือต่ำกว่า 1.00)	1	1.33
ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน		
เศรษฐกิจของผู้ปกครอง	47	62.66
ความพร้อมของนักเรียน	63	84.00
วิธีการเรียนการสอน	60	80.00
วิธีการวัดผล	37	49.33
สภาพแวดล้อมทางสังคม	5	6.67
สาเหตุส่วนใหญ่ที่ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ		
สุขภาพไม่สมบูรณ์	34	45.33
ขาดแรงจูงใจในการเรียน	39	52.00
ผู้ปกครองไม่ค่อยสนับสนุน เด็กจึงใช้เวลาทำงานอื่นมาก	60	80.00
นักเรียนขาดโอกาสในการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นชั้นประถม	32	42.66
นักเรียนขาดโรงเรียนมัธยม	11	14.67

ตารางที่ 20 แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยเฉลี่ยทั้งชั้นเรียน ใน
ความเห็นของครูผู้เฝ้า มากที่สุด คือร้อยละ 65.33 อยู่ในเกณฑ์ รองลงมาคือ ดีมาก และ
ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 36.00 และ 9.33 ตามลำดับ

ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมากที่สุด ตามความ
เห็นของครูผู้เฝ้า คือ ความพร้อมของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 84.00 รองลงมาคือ วิธีการเรียน

การสอน เศรษฐกิจของผู้ปกครอง วิธีการวัดผลและสภาพแวดล้อมทางสังคม คิดเป็น

ร้อยละ 80.00, 62.66, 49.33 และ 6.67 ตามลำดับ

ส่วนการที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำนั้น ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากการที่ผู้ปกครองไม่ค่อยสนับสนุน เด็กจึงใช้เวลาทำงานอื่นมาก คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาคือขาดแรงจูงใจในการเรียน สุขภาพไม่สมบูรณ์ และนักเรียนขาดโอกาสในการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นประถม นักเรียนขาดโรงเรียนบ่อย คิดเป็นร้อยละ 52.00, 45.33, 42.66 และ 14.67 ตามลำดับ

ตารางที่ 21 ความคิดเห็นของครูที่เด่นเกี่ยวกับปัญหาในการสร้างให้เด็กมีคุณสมบัติอันพึงประสงค์

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
สาเหตุส่วนใหญ่ที่ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์		
ฐานะทางบ้านยากจน	46	61.33
ความไม่ยุติธรรมของครู	17	22.66
ขาดความอบอุ่นในครอบครัว	58	77.33
ผู้ปกครองควบคุมความประพฤติมากเกินไป	21	28.00
ผู้ปกครองปล่อยปละนักเรียนเกินไป	60	80.00
ความเจริญทางเทคโนโลยีและสิ่งแวดลอม	7	9.33
พฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่นักเรียนยังขาด		
การรู้จักแก้ปัญหา	38	50.66
การปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย	34	45.33
การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	22	29.33
การช่วยเหลือผู้อื่นตามกำลังความสามารถ	15	20.00
การมีความรับผิดชอบ	6	8.00
อุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรมแก่นักเรียน		
นักเรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี	47	62.66
ครูขาดสื่อ และวิธีการที่จะอบรมนักเรียน	11	14.66
ครูบางท่าน ไม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน	49	65.33
นักเรียนได้แต่เรียนรู้ แต่ไม่ค่อยได้นำไปปฏิบัติ	41	54.66
ครูมีเวลาน้อยในการอบรม เพราะมุ่งแต่สอนเนื้อหาในบทเรียน	21	28.00

ตารางที่ 21 แสดงว่า สาเหตุส่วนใหญ่ที่ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในความเห็นของครูตีเกินสี่ เนื่องจาก ผู้ปกครองปล่อยปละนักเรียนเกินไป คิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมาคือ ขาดความอบอุ่นทางครอบครัว และฐานะทางบ้านยากจน ร้อยละ 77.33 และ 61.33 ตามลำดับ

พฤติกรรมอันพึงประสงค์ที่นักเรียนยังขาดนั้น ครูตีเด่นพบว่านักเรียนขาดการรู้จักแก้ปัญหา คิดเป็นร้อยละ 50.66 รองลงมาคือ การปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย ร้อยละ 45.33

ส่วนอุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรมแก่นักเรียน ในความเห็นของครูตีเด่นนั้น พบว่า ครูบางท่าน ไม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน คิดเป็นร้อยละ 65.33 รองลงมาคือ นักเรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี และนักเรียนได้แต่เรียนรู้ แต่ไม่ค่อยได้นำไปปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 62.66 และ 54.66 ตามลำดับ

ตารางที่ 22 ความคิดเห็นของครูตีเด่นเกี่ยวกับปัญหาในการตอบสนองต่อชีวิตและสังคมของนักเรียน ประถมศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
คุณสมบัติที่ทำให้เป็นพลเมืองดีที่นักเรียนที่จบหลักสูตรยังขาด		
ความซื่อสัตย์	12	16.00
ความรับผิดชอบ	45	60.00
ความขยันหมั่นเพียร	18	24.00
การมีวินัยในตนเอง	38	50.66
การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม	28	37.33

ตารางที่ 22 แสดงว่า ครูตีเด่นเห็นว่า คุณสมบัติข้อที่นักเรียนที่จบหลักสูตรประถมศึกษายังขาด และเป็นคุณสมบัติที่จะทำให้นักเรียนเป็นพลเมืองดีโดยสมบูรณ์ มากที่สุดคือ ความรับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือ การมีวินัยในตนเอง การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ความขยันหมั่นเพียร และ ความซื่อสัตย์ คิดเป็นร้อยละ 50.66, 37.33, 24.00 และ 16.00 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนดีเด่นเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพและคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา

1. สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียนดีเด่น

ตารางที่ 23 สถานภาพทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียนดีเด่น

สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียนดีเด่น	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่งทางการบริหาร		
ผู้อำนวยการ	11	15.07
อาจารย์ใหญ่	52	71.23
ครูใหญ่	8	10.96
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	2	2.74
เพศ		
ชาย	57	78.08
หญิง	16	21.92
อายุ		
25 ปีหรือต่ำกว่า	-	-
26-30 ปี	1	1.37
31-35 ปี	3	4.11
36-40 ปี	8	10.96
41-45 ปี	18	24.66
46-50 ปี	19	26.03
51 ปีขึ้นไป	24	32.88
วุฒิทางการศึกษา		
ต่ำกว่าอนุปริญญา	-	-
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	15	20.55
ปริญญาตรี	56	76.71
ปริญญาโท	2	2.74

ตารางที่ 23 (ต่อ)

สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียนดีเด่น	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน		
ต่ำกว่า 5 ปี	9	12.33
5-10 ปี	17	23.29
11-15 ปี	18	24.66
16-20 ปี	13	17.81
21-25 ปี	10	13.70
26 ปีขึ้นไป	6	8.22
ประสบการณ์ในการสอนระดับประถมศึกษา		
ต่ำกว่า 5 ปี	5	6.85
5-10 ปี	16	21.92
11-15 ปี	8	10.96
16-20 ปี	12	16.44
21-25 ปี	17	23.29
26 ปีขึ้นไป	15	20.55

ตารางที่ 23 แสดงว่าสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียนดีเด่น เมื่อจำแนกตามตำแหน่งทางการบริหารแล้วปรากฏว่า ส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 71.23

ผู้บริหารโรงเรียนดีเด่นส่วนใหญ่ ร้อยละ 78.08 เป็นเพศชาย และส่วนใหญ่ร้อยละ 32.88 มีอายุตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.71 ส่วนใหญ่ร้อยละ 24.66 มีประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน และส่วนใหญ่ร้อยละ 23.29 จะมีประสบการณ์ในการสอนระดับประถมศึกษา

2. สภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน

ตารางที่ 24 ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนดีเด่นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของจุดหมายในหลักสูตรกับความต้องการของโรงเรียนและชุมชน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การพัฒนาจุดหมายของโรงเรียนของบุคลากร		
มี	73	100.0
ไม่มี	-	-
จุดหมายของโรงเรียนเป็นการผสมผสานระหว่างหลักสูตรกับความต้องการของชุมชน		
เป็น	73	100.0
ไม่เป็น	-	-

ตารางที่ 24 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนดีเด่นร้อยละ 100 เห็นว่าบุคลากรในโรงเรียนมีการพัฒนาจุดหมายของโรงเรียน และจุดหมายนั้นเป็นการผสมผสานระหว่างจุดหมายของหลักสูตรกับความต้องการของชุมชน คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 25 สภาพการณ์นำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนดีเด่น

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตร คู่มือครู แผนการสอน		
เคย	73	100.0
ไม่เคย	-	-
บริการทางการสอนที่โรงเรียนจัดให้สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร		
บริการแนะแนว	59	80.82
บริการห้องสมุด	66	90.14
บริการด้านสื่อการเรียนการสอน	67	91.78
บริการเสริมักเรียนเรียนเก่ง ซ่อมเสริมักเรียนเรียนอ่อน	68	93.15
บริการตามกลุ่มสนใจของนักเรียน	5	6.85

ตารางที่ 25 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนคีเค้นร้อยละ 100 เคยศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตร คู่มือครู และแผนการสอน และบริการทางการสอนที่โรงเรียนจัดให้สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรนั้นได้แก่ บริการเสริมนักเรียนเรียนเก่ง ซ่อมเสริมนักเรียนเรียนอ่อน คิดเป็นร้อยละ 93.15 รองลงมาได้แก่บริการด้านสื่อการเรียนการสอน บริการห้องสมุด บริการแนะแนวและบริการตามกลุ่มสนใจของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 91.78, 90.14, 80.82 และ 6.85 ตามลำดับ

ตารางที่ 26 การบริหารงานการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนคีเค้น

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
วิธีการเผยแพร่ความรู้ในด้านการเรียนการสอนของผู้บริหาร		
ให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอน เมื่อครูมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน	73	100.00
เสนอแนะกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจแก่ครูผู้สอน	88	93.15
เผยแพร่งานวิชาการในโรงเรียนต่อบุคคลภายนอก	54	73.97
เป็นวิทยากรเผยแพร่ความรู้เมื่อกลุ่ม อำเภอ จังหวัดจัดการอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอน	41	56.16
ประชุมอบรมครูภายในโรงเรียน	5	6.85
หลักในการจัดครูเข้าสอน		
จัดตามความถนัด และความสามารถของครู	73	100.00
จัดให้ครูในโรงเรียนเฉลี่ยกันสอนโดยเท่าเทียมกัน	28	38.36
จัดให้ครูที่มีประสบการณ์มาก สอนระดับชั้น ป.5-6	6	8.22
จัดตามที่ครูได้รับการอบรมมา	32	43.84
จัดตามมติของคณะกรรมการและผู้ช่วยผู้บริหาร	4	5.48
มีการสับเปลี่ยนชั้นตามความเหมาะสม	4	5.48

ตารางที่ 26 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนคีเค้นเผยแพร่ความรู้ในด้านการเรียนการสอนด้วยวิธีให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอน เมื่อครูมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือ เสนอแนะกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจแก่ครูผู้สอน การเผยแพร่งานวิชาการในโรงเรียนต่อบุคคลภายนอก และการเป็นวิทยากร และประชุมอบรมครูภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 93.15, 73.97, 56.16 และ 6.85 ตามลำดับ

ส่วนหลักในการจัดครูเข้าสอนนั้น ผู้บริหารโรงเรียนดีเด่นได้จัดตามความถนัดและความสามารถของครู คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือ จัดตามที่ครูได้รับการอบรมมา คิดเป็นร้อยละ 43.84

ตารางที่ 27 การสนับสนุนกิจกรรมโครงการการอบรมรมณีสัยนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนดีเด่น

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
วิธีสนับสนุนครูผู้สอนในเรื่องการเสริมสร้างจริยธรรมแก่นักเรียน		
เชิญวิทยากรมาอบรมจริยธรรม	48	65.75
ช่วยครูสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียน	61	83.56
สนับสนุนการจัดโครงการเพื่อส่งเสริมจริยธรรม	65	89.04
ประชุมครู และผู้ปกครอง เพื่อทราบข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวนักเรียน	53	72.60
โครงการนั่งสมาธิ	3	4.11
โครงการกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาและการอบรมวันสุกัลป์คาห์	4	5.48
กิจกรรมที่เป็นการเสริมสร้างคุณธรรมที่มีผลดีต่อนักเรียน		
กิจกรรมลูกเสือ-ยุวกาชาด	42	57.53
กิจกรรมเสริมสร้างวินัยนักเรียน	59	80.82
กิจกรรมพัฒนาโรงเรียน และชุมชน	26	35.62
กิจกรรมทางจริยธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี	54	73.97

ตารางที่ 27 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนดีเด่นสนับสนุนครูผู้สอนในเรื่องการเสริมสร้างจริยธรรมแก่นักเรียน โดยการสนับสนุนการจัดโครงการเพื่อส่งเสริมจริยธรรม คิดเป็นร้อยละ 89.04 รองลงมาคือ ช่วยครูสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียน และประชุมครู และผู้ปกครอง เมื่อทราบข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวนักเรียน ร้อยละ 83.56 และ 72.60 ตามลำดับ

ส่วนกิจกรรมที่ผู้บริหารโรงเรียนดีเด่นเห็นว่าเป็นการเสริมสร้างคุณธรรมที่มีผลดีต่อนักเรียนมากที่สุด ได้แก่ กิจกรรมเสริมสร้างวินัยนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 80.82 รองลงมาได้แก่กิจกรรมทางจริยธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี กิจกรรมลูกเสือ-ยุวกาชาด และกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน และชุมชน คิดเป็นร้อยละ 73.97, 57.53 และ 35.62 ตามลำดับ

ตารางที่ 28 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนดีเด่นเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผล

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การจัดทำการประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนเมื่อสิ้นปีการศึกษา		
ไม่ได้จัดทำ	-	-
จัดทำ	73	100.0
จัดทำโดย		
ประเมินเอง	21	28.77
ตั้งคณะกรรมการประเมิน	46	63.01
มอบให้ฝ่ายวิชาการประเมิน	21	28.77
รวบรวมจากการประชุมครู	29	39.73
วิธีการสนับสนุนด้านการวัดผลและประเมินผลในโรงเรียน		
แบ่งงบประมาณเพื่อการนี้โดยเฉพาะ	15	20.55
สนับสนุนครูในการสร้างข้อสอบให้ได้มาตรฐาน	35	47.95
ส่งเสริมให้ครู เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล	32	43.84
ดำเนินการวัดผลได้ถูกต้อง สอดคล้องกับระเบียบการวัดผล	61	83.56
จัดให้มีศูนย์บริการค้ำเครื่องมือและเอกสารการวัดผล	4	5.48
วิธีตรวจสอบ การปฏิบัติงานในด้านการวัดและประเมินผลของครู		
สัมภาษณ์นักเรียน	31	42.47
เยี่ยมชั้นเรียน	47	64.38
ดูผลงานที่นักเรียนทำ	49	67.12
ดูผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	66	90.41
นิเทศการเรียนการสอน	9	12.33

ตารางที่ 28 แสดงว่า โรงเรียนดีเด่นมีการจัดทำผลการประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนเมื่อสิ้นปีการศึกษา ร้อยละ 100 ซึ่งจัดทำโดยการตั้งคณะกรรมการประเมิน คิดเป็นร้อยละ 63.01 รองลงมาคือรวบรวมจากการประชุมครู คิดเป็นร้อยละ 39.73

ผู้บริหารโรงเรียนคีเค่นใต้ให้การสนับสนุนด้านการวัดผลและประเมินผลในโรงเรียน โดยให้มีการวัดผลอย่างถูกต้อง สอดคล้องกับระเบียบของการวัดผล คิดเป็นร้อยละ 83.56 รองลงมาคือ การสนับสนุนครูในการสร้างข้อสอบให้ได้มาตรฐาน และส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 47.95 และ 43.84 ตามลำดับ

ส่วนวิธีการตรวจสอบการปฏิบัติงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลนั้น ผู้บริหารโรงเรียนคีเค่นใต้ใช้วิธีดูผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 90.41 รองลงมาคือ การดูผลงานที่นักเรียนทำ การเยี่ยมชั้นเรียน และการสัมภาษณ์นักเรียน และนิเทศการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 67.12, 64.38, 42.47 และ 12.33 ตามลำดับ

ตารางที่ 29 แสดงการจั้บริการที่สนับสนุนพัฒนาการของนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนคีเค่น

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การให้การบริการในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จมาก		
การบริการแนะแนว	21	28.77
การบริการห้องสมุด	52	71.23
การซ่อมเสริมเด็กนักเรียนอ่อน	46	63.01
การบริการด้านสื่อการเรียนการสอน	46	63.01
การบริการโครงการอาหารกลางวัน	5	6.85
วิธีการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่ยากจน		
ให้ทุนการศึกษา	51	69.86
จัดบริการแนะแนว	34	46.58
จัดบริการอาหารกลางวัน	54	73.97
จัดโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียน	28	38.36
แจกอุปกรณ์การเรียนและเสื้อผ้า	10	13.70

ตารางที่ 29 แสดงว่า การให้การบริการในโรงเรียนที่ผู้บริหารโรงเรียนคีเค่น เห็นว่า ประสบความสำเร็จมากที่สุดคือ การบริการห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ 71.23 รองลงมาคือ การซ่อมเสริมเด็กเรียนอ่อน และการบริการด้านสื่อการเรียนการสอน มีค่าเท่ากัน คือ ร้อยละ 63.01

และวิธีการที่ผู้บริหารโรงเรียนตีเค็มให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่ยากจนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73.97 ได้แก่ จัดบริการอาหารกลางวัน รองลงมาคือ ให้อุปกรณ์การศึกษา จัดบริการแนะแนว จัดโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียน และแจกอุปกรณ์การเรียนและเสื้อผ้า คิดเป็นร้อยละ 69.86, 46.58, 38.36 และ 13.70 ตามลำดับ

ตารางที่ 30 การบริหารงานทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตีเค็ม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การใช้เวลาส่วนใหญ่ปฏิบัติงาน		
งานวิชาการ	66	90.41
งานกิจการนักเรียน	35	47.95
งานธุรการและบัญชี	21	28.77
งานด้านอาคารสถานที่	33	45.21
งานด้านบุคลากร	27	36.99
งานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน	30	41.10
สิ่งสำคัญที่สุดที่ทำให้การบริหารงานวิชาการราบรื่น		
การวางแผนงาน	54	73.97
การมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน	32	43.84
การนิเทศการปฏิบัติงานของครู	38	52.05
ทักษะ และความสามารถทางวิชาการของผู้บริหาร	10	13.70
สร้างขวัญและกำลังใจให้เกิดขึ้นในตัวผู้ร่วมงาน	7	5.48

ตารางที่ 30 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนตีเค็มใช้เวลาส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในด้านงานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 90.41 รองลงมาได้แก่ งานกิจการนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 47.95

และสิ่งสำคัญที่สุดที่ผู้บริหารโรงเรียนตีเค็ม พบว่า ทำให้การบริหารงานวิชาการราบรื่น คือ การวางแผนงาน คิดเป็นร้อยละ 73.97 รองลงมาคือ การนิเทศการปฏิบัติงานของครู และการมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน คิดเป็นร้อยละ 52.05 และ 43.84 ตามลำดับ

ตารางที่ 31 การนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนคีเค่น

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การควบคุม กำกับ ติดตาม และนิเทศภายในโรงเรียน		
ปฏิบัติด้วยตนเอง	64	87.67
มอบให้ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการปฏิบัติ	45	61.64
ตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน	29	39.73
จัดให้หัวหน้าสายนิเทศครูสายผู้สอน	24	32.88
จัดให้มีเอกสารบันทึกการนิเทศของผู้นิเทศ	4	5.48
วิธีการนิเทศที่ปฏิบัติแล้วเกิดผลดีที่สุด		
การสังเกตการสอน	29	39.73
การให้คำปรึกษาหารือ	52	71.23
การมอบหมายให้ศึกษาเอกสาร	12	16.44
การพาครูไปศึกษาดูงาน	31	42.47
การประชุมกลุ่มย่อยตามระดับชั้น	3	4.11

ตารางที่ 31 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนคีเค่นได้มีการควบคุม กำกับ ติดตาม และนิเทศภายในโรงเรียน ด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 87.67 รองลงมาคือ มอบให้ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 61.64

ส่วน วิธีการนิเทศที่ผู้บริหารโรงเรียนคีเค่นพบว่าปฏิบัติแล้วเกิดผลดีที่สุดคือ การให้คำปรึกษาหารือ คิดเป็นร้อยละ 71.23 รองลงมาได้แก่ การพาครูไปศึกษาดูงาน คิดเป็นร้อยละ 42.47

ตารางที่ 32 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่เด่นเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การส่งเสริมการศึกษาต่อของครู		
ไม่ได้ส่งเสริม	-	-
ส่งเสริม	73	100.0
การจัดสวัสดิการและบริการแก่บุคลากรในโรงเรียน		
บริการอาหารกลางวัน	45	61.64
บริการส่งเสริมให้ได้รับการอบรม	56	76.71
บริการส่งเสริมการศึกษาต่อ	60	82.19
บริการให้กู้ยืมเงินยืมจำเป็น	34	46.58
บริการการจัดสหกรณ์ในโรงเรียน	20	27.40

ตารางที่ 32 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่เด่นได้มีการส่งเสริมการศึกษาต่อของครู คิดเป็นร้อยละ 100

ส่วนการจัดสวัสดิการ และบริการแก่บุคลากรในโรงเรียนนั้น ผู้บริหารโรงเรียนที่เด่น ได้จัดบริการส่งเสริมการศึกษาต่อแก่ครู คิดเป็นร้อยละ 82.19 รองลงมาได้แก่ บริการส่งเสริมให้ได้รับการอบรม คิดเป็นร้อยละ 76.71

3. ปัญหาด้านองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอน
ในโรงเรียนประถมศึกษา

ตารางที่ 33 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่เด่นเกี่ยวกับปัญหาในการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ความสำเร็จในการนำหลักสูตรประถมศึกษา 2521 มาใช้ในโรงเรียน		
สำเร็จมาก	19	26.03
สำเร็จปานกลาง	50	68.49
สำเร็จน้อย	2	2.74
ยังไม่ประสบผลสำเร็จ	2	2.74
ปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่ครูผู้สอนประสบอยู่		
เนื้อหาวิชาในหลักสูตรยาก และไม่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น	21	28.77
การไม่มีเวลาศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตร	28	38.36
จำนวนของเอกสารประกอบหลักสูตรไม่พอกับผู้ใ้	21	28.77
ผู้บริหารบางท่านไม่ได้แนะนำสนับสนุนการใช้หลักสูตรแก่ครู	22	30.14
ครูขาดสื่อการสอนและขาดทักษะในการผลิตและใช้สื่อ	11	15.07

ตารางที่ 33 แสดงว่า ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่เด่นนั้น เห็นว่าการนำหลักสูตรประถมศึกษา 2521 มาใช้ในโรงเรียนนั้น ประสบผลสำเร็จปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 68.49

ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่ครูผู้สอนประสบอยู่มากที่สุด คือ ครูไม่มีเวลาศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 38.36 รองลงมาคือ ผู้บริหารบางท่าน ไม่ได้แนะนำสนับสนุนการใช้หลักสูตรแก่ครู คิดเป็นร้อยละ 30.14

ตารางที่ 34 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่เค้นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากวิธีสอนของครู และการเรียนของนักเรียน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาส่วนใหญ่ของครู ที่เป็นผลถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแก่นักเรียน		
ขาดความรู้ในวิชาที่ตนสอนอยู่	17	23.29
ขาดทักษะในการถ่ายทอดความรู้	29	39.73
ขาดความรู้ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน	26	35.62
ขาดความกระตือรือร้นในการจัดการเรียนการสอน	58	79.45
ไม่ค่อยใช้สื่อการสอน	5	6.85
พฤติกรรมการสอนที่ครูในโรงเรียนยังไม่สามารถปฏิบัติได้		
เตรียมการสอนอย่างสม่ำเสมอ	6	8.22
จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง	16	21.92
ใช้สื่อการเรียนอย่างเหมาะสม และประเมินผลการสอนทุกชั้นตอน	35	47.95
ครูและนักเรียนมีส่วนร่วม และมีปฏิสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมโดยตลอด	22	30.14
ขาดความสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบ	3	4.11
สิ่งที่เป็นอุปสรรคมากต่อความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน		
ความยากจน	40	54.79
ภาษาถิ่น	8	10.96
การขาดความพร้อม	44	60.27
ปัญหาทางสมอง	34	46.58

ตารางที่ 34 แสดงว่า ปัญหาส่วนใหญ่ของครูที่ผู้บริหารโรงเรียนที่เค้น เห็นว่า มีผลถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแก่นักเรียน คือ ขาดความกระตือรือร้นในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 79.45 รองลงมาคือ ขาดทักษะในการถ่ายทอดความรู้ และขาดความรู้ในการผลิตสื่อการสอน คิดเป็นร้อยละ 39.73 และ 35.62 ตามลำดับ

พฤติกรรมการสอนที่ครูในโรงเรียนยังไม่สามารถปฏิบัติได้ที่ผู้บริหารโรงเรียนที่เค้นพบ ได้แก่ การใช้สื่อการเรียนอย่างเหมาะสม และประเมินผลการสอนทุกชั้นตอน คิดเป็นร้อยละ 47.95

รองลงมาคือ การที่ครูและนักเรียนมีส่วนร่วม และมีปฏิสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมโดยตลอด คิดเป็นร้อยละ 30.14

ส่วนสิ่งที่ เป็นอุปสรรคมากต่อความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนที่ผู้บริหารโรงเรียน ตีเค้นพบได้แก่ การขาดความพร้อม คิดเป็นร้อยละ 60.27 รองลงมาได้แก่ ความยากจน ปัญหาทางสมอง และภาษาถิ่น คิดเป็นร้อยละ 54.79, 46.58 และ 10.96 ตามลำดับ

ตารางที่ 35 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนตีเค้นเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนโดยส่วนรวมในโรงเรียน		
มี	23	31.51
ไม่มี	50	68.49
โครงการที่จะให้ผู้ปกครองและครูทราบถึงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน		
โครงการวันผู้ปกครองพบครู	31	42.47
โครงการเยี่ยมบ้านนักเรียน	45	61.64
โครงการนิเทศและติดตามผล	30	41.10
โครงการประชุมผู้ปกครองเทอมละครั้ง	47	64.38

ตารางที่ 35 แสดงว่ามีโรงเรียนตีเค้นที่นักเรียนโดยส่วนรวมในโรงเรียนไม่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา คิดเป็นร้อยละ 68.49

และโรงเรียนตีเค้นที่มีโครงการที่จะให้ผู้ปกครองและครูทราบถึงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน คือ โครงการประชุมผู้ปกครองเทอมละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 64.38 รองลงมาคือ โครงการเยี่ยมบ้านนักเรียน โครงการวันผู้ปกครองพบครู และโครงการนิเทศและติดตามผล คิดเป็นร้อยละ 61.64, 42.47 และ 41.10 ตามลำดับ

ตารางที่ 36 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนดีเด่นเกี่ยวกับปัญหาทั่วไปที่เกิดจากการวัดผล และประเมินผล

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
วิธีแก้ปัญหาคาดความรู้ เรื่องการวัดผลและประเมินผลของครูในโรงเรียน		
ส่งครูไปอบรมในเรื่องการวัดผล	38	52.05
เชิญศึกษานิเทศก์มาแนะแนวทาง	46	63.01
หาเอกสาร หนังสือ เรื่องการวัดผลให้ครูศึกษา	54	73.97
เชิญวิทยากร ผู้ที่มีความรู้ เรื่องการประเมินผลมาให้ความรู้	37	50.68
ประชุมวางแผนแก้ปัญหา	3	4.11

ตารางที่ 36 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนดีเด่นได้แก้ปัญหาคาดความรู้ เรื่องการวัดผลและประเมินผลของครูในโรงเรียนโดยใช้วิธีหาเอกสาร หนังสือ เรื่องการวัดผลให้ครูศึกษาคิดเป็นร้อยละ 73.97 รองลงมาคือ การเชิญศึกษานิเทศก์มาแนะแนวทาง และส่งครูไปอบรมในเรื่องการวัดผล ร้อยละ 63.01 และ 52.05 ตามลำดับ

ตารางที่ 37 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนดีเด่นเกี่ยวกับปัญหาในการให้บริการที่สนับสนุน พัฒนาการของนักเรียน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การให้บริการในโรงเรียนที่ประสบปัญหามากที่สุดในโรงเรียน		
การบริการห้องสมุด	17	23.29
การบริการแนะแนว	18	24.66
การซ่อมเสริมนักเรียนเรียนอ่อน	23	31.51
การบริการด้านสื่อการเรียนการสอน	27	36.99
การให้บริการด้านวิชาชีพแก่ชุมชน	3	4.11

ตารางที่ 37 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
สาเหตุของปัญหาที่เกิดจากการจัดบริการนั้น		
งบประมาณไม่เพียงพอ	37	50.68
อาคาร สถานที่ไม่เหมาะสม	22	30.14
ไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน	18	24.66
ขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการพัฒนาบริการนั้น ๆ	30	41.10

ตารางที่ 37 แสดงว่า การให้การบริการในโรงเรียนที่ผู้บริหารโรงเรียนตีเค่นพบว่า ประสบปัญหามากที่สุด คือ บริการด้านสื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 36.99 รองลงมาคือ การซ่อมเสริมนักเรียนเรียนอ่อน บริการแนะแนว การบริการห้องสมุดและการให้บริการด้านวิชาชีพ แก่ชุมชน คิดเป็นร้อยละ 31.51, 24.66, 23.29 และ 4.11 ตามลำดับ

ปัญหาที่เกิดจากการจัดบริการนั้น ผู้บริหารโรงเรียนตีเค่นให้ความเห็นว่าสืบเนื่องมาจากงบประมาณไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 50.68 รองลงมาคือ ขาดความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาบริการนั้น ๆ อาคาร สถานที่ไม่เหมาะสม และไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 41.10, 30.14 และ 24.66 ตามลำดับ

ตารางที่ 38 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนตีเค่นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากการบริหารงานทางวิชาการ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาที่พบในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน		
ความขาดแคลนงบประมาณ	36	49.32
การขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถพิเศษเฉพาะด้าน	55	75.34
ผู้บริหารยังต้องรับผิดชอบงานวิชาการแต่เพียงผู้เดียว	1	1.37
ผู้ปกครองยังไม่ได้ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนมากนัก	27	36.99

ตารางที่ 38 แสดงว่า ปัญหาที่ผู้บริหารโรงเรียนพบในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน คือ การขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถพิเศษเฉพาะด้าน คิดเป็นร้อยละ 75.34 รองลงมาคือ ความขาดแคลนงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 49.32 และที่เป็นปัญหาน้อยที่สุดคือ การที่ผู้บริหารยังต้องรับผิดชอบงานวิชาการแต่เพียงผู้เดียว คิดเป็นร้อยละ 1.37

ตารางที่ 39 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่เห็นเกี่ยวกับปัญหาในการนิเทศการศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
อุปสรรคสำคัญในการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน		
ขาดความรู้ในด้านการนิเทศ	8	10.96
ชั้นเรียนมีมาก จนนิเทศไม่ทั่วถึง	10	13.70
ไม่มีเวลา เพราะรับผิดชอบงานหลายด้าน	29	39.73
ครูผู้สอนยังเข้าใจว่า การนิเทศเป็นการจับผิด	37	50.68
วิธีนิเทศที่เคยนำไปใช้แล้วเกิดปัญหา		
การประชุมปรึกษาหารือ	10	13.70
การสังเกตการสอนในห้องเรียน	23	31.51
การส่งเสริมให้ครูประเมินตนเอง	28	38.36
การไปเยี่ยมและสังเกตการสอนซึ่งกันและกัน	23	31.51

ตารางที่ 39 แสดงว่า อุปสรรคสำคัญในการนิเทศการสอนในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่เด่นชัดได้แก่ การที่ครูผู้สอนยังเข้าใจว่า การนิเทศเป็นการจับผิด คิดเป็นร้อยละ 50.68 รองลงมาได้แก่ การที่ผู้บริหารไม่มีเวลา เพราะรับผิดชอบงานหลายด้าน ชั้นเรียนมีมาก จนนิเทศไม่ทั่วถึง และขาดความรู้ในด้านการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 39.73, 13.70 และ 10.69 ตามลำดับ

วิธีนิเทศที่เคยนำไปใช้แล้วเกิดปัญหามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.36 ได้แก่ การส่งเสริมให้ครูประเมินตนเอง ส่วนวิธีนิเทศที่เกิดปัญหาน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 13.70 ได้แก่ การประชุมปรึกษาหารือ

ตารางที่ 40 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนดีเด่นเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาบุคลากร

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
สาเหตุที่ครูส่วนใหญ่ยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนตามหลักสูตร 2521		
เคยชินกับการสอนแบบเก่า	50	68.49
ขาดทักษะในการสร้างสื่อการเรียนรู้	24	32.88
ยังไม่เข้าใจหลักสูตรเพียงพอ	28	38.36
ปฏิบัติงานหลายด้านจนไม่มีเวลาเตรียมการสอน	27	36.99
ขาดความกระตือรือร้น	3	4.11
ปัญหาที่พบมากขณะปฏิบัติงาน		
บุคลากรขาดขวัญและกำลังใจ	7	9.59
การกระจายอัตราบุคลากรยังไม่เหมาะสม	31	42.47
บุคลากรขาดความรับผิดชอบ	36	49.32
บุคลากรขาดความรู้ และการพัฒนาตนเอง	25	34.25

ตารางที่ 40 แสดงว่าสาเหตุที่ครูส่วนใหญ่ยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนตามหลักสูตร 2521 ตามความคิดของผู้บริหารโรงเรียนดีเด่นนั้น เพราะครูส่วนใหญ่เคยชินกับการสอนแบบเก่า คิดเป็นร้อยละ 68.49 รองลงมาคือ ยังไม่เข้าใจหลักสูตรเพียงพอ ปฏิบัติงานหลายด้านจนไม่มีเวลาเตรียมการสอน ขาดทักษะในการสร้างสื่อการเรียนรู้และขาดความกระตือรือร้น คิดเป็นร้อยละ 38.36, 36.99, 32.88 และ 4.11 ตามลำดับ

ส่วนปัญหาที่ผู้บริหารโรงเรียนดีเด่นพบมากขณะปฏิบัติงานคือ บุคลากรขาดความรับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 49.32 รองลงมาคือ การกระจายอัตราบุคลากรยังไม่เหมาะสม บุคลากรขาดความรู้ และการพัฒนาตนเอง และบุคลากรขาดขวัญและกำลังใจ คิดเป็นร้อยละ 42.47, 34.25 และ 9.59 ตามลำดับ

4. ปัญหาด้านองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา

ตารางที่ 41 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่เด่นเกี่ยวกับปัญหาในเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์ที่อยู่ในเกณฑ์ที่น่าจะปรับปรุงให้ดีขึ้น		
กลุ่มทักษะ	46	63.02
ภาษาไทย	14	19.18
คณิตศาสตร์	32	43.84
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	21	28.77
กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย	14	19.18
กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ	19	26.03
กลุ่มประสบการณ์พิเศษ	13	17.81

ตารางที่ 41 แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์ที่อยู่ในเกณฑ์ที่น่าจะปรับปรุงให้ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 63.02 ได้แก่กลุ่มทักษะ โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์ ร้อยละ 43.84 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ร้อยละ 28.77 และกลุ่มวิชาที่ควรจะปรับปรุงน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.81 ได้แก่กลุ่มประสบการณ์พิเศษ

ตารางที่ 42 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่เด่นเกี่ยวกับปัญหาในการสร้างให้เด็กมีคุณสมบัติอันพึงประสงค์

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
พฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่นักเรียนในโรงเรียนยังขาด		
การรู้จักแก้ปัญหา	32	43.84
การปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย	27	36.99
การเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี	26	35.62
การช่วยเหลือผู้อื่นตามกำลังความสามารถ	20	27.40

ตารางที่ 42 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
สาเหตุส่วนใหญ่ที่ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์		
ฐานะทางบ้านยากจน	35	47.90
ความไม่ยุติธรรมของครู	6	8.22
ขาดความอบอุ่นในครอบครัว	40	54.79
ผู้ปกครองควบคุมความประพฤติมากเกินไป	11	15.07
ผู้ปกครองปล่อยปละนักเรียนเกินไป	54	73.97
นักเรียนได้รับแบบอย่างที่ไม่ดีจากสิ่งแวดล้อม	3	4.11
ครูไม่เอาใจใส่ดูแลเด็กอย่างเต็มที่	3	4.11

ตารางที่ 42 นักเรียนในโรงเรียนดีเด่น ยังขาดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในด้านการรู้จักแก้ปัญหา คิดเป็นร้อยละ 43.84 พฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ยังขาดรองลงมาได้แก่ การปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี และการช่วยเหลือผู้อื่นตามกำลังความสามารถ คิดเป็นร้อยละ 36.99, 35.62 และ 27.40 ตามลำดับ

และสาเหตุส่วนใหญ่ที่ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ คือ การที่ผู้ปกครองปล่อยปละนักเรียนเกินไป คิดเป็นร้อยละ 73.97 รองลงมาคือ ขาดความอบอุ่นในครอบครัว และฐานะทางบ้านยากจน คิดเป็นร้อยละ 54.79 และ 47.90 ตามลำดับ

ตารางที่ 43 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่เห็นเกี่ยวกับปัญหาในการตอบสนองต่อชีวิตและสังคมของนักเรียนประถมศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
คุณสมบัติที่จะทำให้เป็นพลเมืองที่ดีที่นักเรียนจบหลักสูตรยังขาด		
ความซื่อสัตย์	16	21.92
ความรับผิดชอบ	33	45.21
ความขยันหมั่นเพียร	18	24.66
การมีวินัยในตนเอง	35	47.95
การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม	42	57.53
การรู้จักแก้ปัญหา	3	4.11
สิ่งที่เป็นอุปสรรคในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา		
ให้นักเรียนมีคุณภาพ		
นักเรียนขาดการเรียนรู้	32	43.84
พื้นฐานทางวัฒนธรรมของนักเรียนแตกต่างกัน	11	15.07
เนื้อหาของหลักสูตรมีมาก เกินกว่าที่นักเรียนจะรับไหวได้	31	42.47
โรงเรียนขาดครูที่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะด้าน	41	56.16
ครูมีความรู้ แต่ไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน	3	4.11

ตารางที่ 43 แสดงว่า คุณสมบัติของนักเรียนที่จบหลักสูตรประถมศึกษา ยังขาดและเป็นคุณสมบัติที่จะทำให้เด็กนักเรียนเป็นพลเมืองดีโดยสมบูรณ์ ได้แก่การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม คิดเป็นร้อยละ 57.53 รองลงมาได้แก่ การมีวินัยในตนเอง ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์และการรู้จักแก้ปัญหา คิดเป็นร้อยละ 47.95, 45.21, 24.66, 21.92 และ 4.11 ตามลำดับ

ส่วนสิ่งที่เป็นอุปสรรคในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษาให้นักเรียนมีคุณภาพ ได้แก่ การที่โรงเรียนขาดครูที่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะด้าน คิดเป็นร้อยละ 56.16 รองลงมาได้แก่ การที่นักเรียนขาดการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 43.84

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้จัดโครงการดีเด่น เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพและคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา

1. สถานภาพของผู้จัดโครงการดีเด่น

ตารางที่ 44 สถานภาพทั่วไปของผู้จัดโครงการดีเด่น

สถานภาพของผู้จัดโครงการดีเด่น	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดของโรงเรียน		
เล็กมาก	11	15.94
เล็ก	21	30.43
กลาง	19	27.54
ใหญ่	18	26.09
ใหญ่มาก	-	-
เพศ		
ชาย	50	70.42
หญิง	21	29.58
อายุ		
25 ปีหรือต่ำกว่า	2	2.82
26-30 ปี	8	11.27
31-35 ปี	17	23.94
36-40 ปี	15	21.13
41-45 ปี	11	15.49
46-50 ปี	10	14.08
51 ปีขึ้นไป	8	11.27
วุฒิทางการศึกษา		
ต่ำกว่าอนุปริญญา	2	2.82
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	4	5.63
ปริญญาตรี	64	90.14

ตารางที่ 44 (ต่อ)

สถานภาพของผู้จัดโครงการดีเด่น	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาโท	1	1.41
ประสบการณ์ในการสอน		
ต่ำกว่า 5 ปี	-	-
5-10 ปี	18	25.35
11-15 ปี	15	21.13
16-20 ปี	15	21.13
21-25 ปี	12	16.90
26 ปีขึ้นไป	11	15.49
เป็นผู้จัดโครงการกิจกรรม		
ประชาธิปไตย	34	47.88
สหกรณ์	37	52.11
ระยะเวลาที่จัดโครงการ		
1-2 ปี	36	50.70
3-4 ปี	25	35.21
5-6 ปี	7	9.86
7 ปีขึ้นไป	3	4.23

ตารางที่ 44 แสดงว่า ผู้จัดโครงการดีเด่น ส่วนใหญ่ร้อยละ 30.43 อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก และส่วนใหญ่ร้อยละ 70.42 เป็นเพศชาย ส่วนใหญ่ร้อยละ 23.94 มีอายุตั้งแต่ 31-35 ปีขึ้นไป จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 90.14 ส่วนใหญ่ร้อยละ 25.35 มีประสบการณ์ในการสอนอยู่ในช่วง 5-10 ปี

ผู้จัดโครงการดีเด่นเป็นผู้จัดโครงการประจำปีไทย ร้อยละ 47.88 เป็นผู้จัดโครงการสหกรณ์ร้อยละ 52.11 และส่วนใหญ่ร้อยละ 50.70 จัดโครงการอยู่ในช่วง 1-2 ปี

2. แนวปฏิบัติ และสภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน

ตารางที่ 45 ความคิดเห็นของผู้จัดโครงการดีเด่นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของจุดหมายในหลักสูตร กับความต้องการของโรงเรียนและชุมชน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การพัฒนาจุดหมายของโรงเรียนของบุคลากร		
มี	68	98.55
ไม่มี	1	1.45
จุดหมายของโรงเรียนเป็นการผสมผสานระหว่างหลักสูตรกับความต้องการของชุมชน		
เป็น	67	95.71
ไม่เป็น	3	4.29

ตารางที่ 45 แสดงว่า ผู้จัดโครงการดีเด่นร้อยละ 98.55 เห็นว่าบุคลากรในโรงเรียนมีการพัฒนาจุดหมายของโรงเรียน และจุดหมายนั้นเป็นการผสมผสานระหว่างจุดหมายของหลักสูตร กับความต้องการของชุมชน คิดเป็นร้อยละ 95.71

ตารางที่ 46 สภาพการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอนของผู้จัดโครงการที่ค้น

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งความรู้ที่ช่วยให้เข้าใจวิธีการของหลักสูตร		
การอบรม	68	95.77
ผู้บริหาร	38	53.52
ศึกษานิเทศก์	50	70.42
เอกสารประกอบหลักสูตร	67	94.37
ข่าวสารจากวิทยุ โทรทัศน์ และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ	5	7.04
เอกสารประกอบหลักสูตรที่ใช้สม่ำเสมอ		
คู่มือครู	68	95.77
แผนการสอน	67	94.37
หนังสือเรียน	51	71.83
คู่มือการจัดโครงการ	67	94.37
คู่มือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ	4	5.63
หนังสือเสริมความรู้	5	7.04
บริการทางการสอนที่โรงเรียนจัดสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร		
บริการแนะแนว	51	71.83
บริการห้องสมุด	63	88.73
บริการด้านสื่อการเรียนการสอน	55	77.46
บริการเสริมักเรียนเรียนเก่ง ซ่อมเสริมักเรียนเรียนอ่อน	65	91.55
บริการโครงการอาหารกลางวัน	3	7.04

ตารางที่ 46 แสดงว่าแหล่งความรู้ที่ช่วยให้ผู้จัดโครงการเข้าใจวิธีการของหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 95.77 ได้แก่ การอบรม รองลงมาได้แก่ เอกสารประกอบหลักสูตร ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร และข่าวสารจากวิทยุ โทรทัศน์ และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 94.37, 70.42, 53.52 และ 7.04 ตามลำดับ

เอกสารประกอบหลักสูตร ที่ผู้จัดโครงการดีเด่นใช้สม่ำเสมอ คิดเป็นร้อยละ 95.77
ได้แก่ คู่มือครู รองลงมาได้แก่ แผนการสอน และคู่มือการจัดโครงการ มีค่าเท่ากันคือร้อยละ
94.37

ส่วนบริการทางการสอนที่โรงเรียนจัดให้สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรนั้น ได้แก่
บริการเสริมนักเรียนเรียนเก่ง ซ่อมเสริมนักเรียนเรียนอ่อน คิดเป็นร้อยละ 91.55 รองลงมา
ได้แก่ บริการด้านห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ 88.73

ตารางที่ 47 ความคิดเห็นของผู้จัดโครงการดีเด่นเกี่ยวกับโครงการและกิจกรรมที่มีส่วนช่วยใน
ด้านการเรียนการสอน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
กิจกรรมการสอนที่สอดคล้องกับโครงการ		
แบบปฏิบัติจริง	68	95.77
แบบกลุ่มสัมพันธ์	60	84.51
แบบสถานการณ์จำลอง	39	54.93
แบบทดลอง และแก้ปัญหา	44	61.97
แบบบรรยาย และอภิปราย	43	60.56
การเรียนนอกสถานที่	3	4.23
โครงการมีส่วนช่วยในด้านการเรียนการสอนแก่นักเรียน		
ฝึกการแก้ปัญหา	60	84.51
ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตาม	61	85.92
ฝึกความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์	65	91.55
ฝึกปฏิบัติจริงจากโครงการ	68	95.77
ฝึกความรับผิดชอบ	5	7.04

ตารางที่ 47 แสดงว่า กิจกรรมการสอนที่ผู้จัดโครงการดีเด่นจัดได้สอดคล้องกับโครงการ
คิดเป็นร้อยละ 95.77 ได้แก่ การปฏิบัติจริง รองลงมาได้แก่ แบบกลุ่มสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ
84.51 และผู้จัดโครงการดีเด่นมีความเห็นว่า โครงการมีส่วนช่วยในด้านการเรียนการสอน

ในค่านการฝึกปฏิบัติจริงจากโครงการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 95.77 รองลงมาได้แก่ การฝึกความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตาม ฝึกการแก้ปัญหาและฝึกความรับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 91.55, 85.92, 84.51 และ 7.04 ตามลำดับ

ตารางที่ 48 ความคิดเห็นของผู้จัดโครงการดีเด่นเกี่ยวกับการอบรมมันิสัย

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การที่นักเรียนปฏิบัติตามโครงการ เป็นการช่วยฝึกคุณธรรม		
ความสามัคคี	66	92.96
ความซื่อสัตย์	69	97.18
ความรับผิดชอบ	70	98.59
ความมีวินัยในตนเอง	67	94.37
การรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง	62	87.32
การทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม	4	5.63
วิธีการฝึกฝนพฤติกรรมนักเรียนตามจุดประสงค์ของโครงการ		
จัดโครงการพัฒนาจริยธรรม	50	70.42
ฝึกการแก้ปัญหาร่วมกัน	56	78.87
มอบหมายงานที่ต้องรับผิดชอบร่วมกันแก่เด็ก	66	92.96
นำกระบวนการกลุ่ม เข้าสอดแทรกในการเรียนการสอน	69	97.18

ตารางที่ 48 แสดงว่า ผู้จัดโครงการดีเด่น เห็นว่าผลจากการที่นักเรียนปฏิบัติตามโครงการ เป็นการช่วยฝึกคุณธรรมด้านความรับผิดชอบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 98.59 รองลงมาคือ ด้านความซื่อสัตย์ ความมีวินัยในตนเอง ความสามัคคี การรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเองและการทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม คิดเป็นร้อยละ 97.18, 94.37, 92.96, 87.32 และ 5.63 ตามลำดับ

ส่วนวิธีการที่ผู้จัดโครงการดีเด่นได้ใช้ในการฝึกฝนพฤติกรรมนักเรียนตามจุดประสงค์ของโครงการได้แก่ การนำกระบวนการกลุ่ม เข้าสอดแทรกในการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 97.18 รองลงมาคือ การมอบหมายงานที่ต้องรับผิดชอบร่วมกันแก่เด็ก คิดเป็นร้อยละ 92.96

ตารางที่ 49 ความคิดเห็นของผู้จัดโครงการที่เด่นเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
วิธีที่ใช้วัดและประเมินผลโครงการ		
มีผู้ใส่บัตรรับความคิดเห็นของบุคคลทั่วไป	50	70.42
ดูจากปริมาณการขายสินค้า (สหกรณ์)	38	53.52
ดูจากสมาชิกที่มาลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (ประชาธิปไตย)	40	56.34
แจกแบบสอบถามแก่ผู้เข้าร่วมโครงการและบุคคลที่ใช้บริการ	28	39.44
โครงการก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการประถมศึกษา		
มากที่สุด	36	50.70
มาก	33	46.48
ปานกลาง	2	2.82
น้อย	-	-
น้อยที่สุด	-	-

ตารางที่ 49 แสดงว่าวิธีที่ใช้วัดและประเมินผลโครงการ คิดเป็นร้อยละ 70.42 ได้แก่ การมีผู้ใส่บัตรรับความคิดเห็นของบุคคลทั่วไป ส่วนวิธีที่ใช้วัดและประเมินผลโครงการน้อยที่สุด คือ การแจกแบบสอบถามแก่ผู้เข้าร่วมโครงการ และบุคคลที่ใช้บริการ คิดเป็นร้อยละ 39.44 และหลังจากประเมินโครงการแล้ว มีผู้จัดโครงการที่เด่น คิดเป็นร้อยละ 50.70 พบว่าโครงการก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษามากที่สุด

ตารางที่ 50 ความคิดเห็นของผู้จัดโครงการที่เด่นเกี่ยวกับการสนับสนุนพัฒนาการของนักเรียน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
โครงการที่จัดสนับสนุนพัฒนาการของนักเรียน		
พัฒนาการทางสังคม	54	76.06
พัฒนาการด้านทักษะและความสามารถ	49	69.01
พัฒนาการทางด้านคุณธรรมและจิตใจ	57	80.28
พัฒนาการทางสติปัญญา การคิด และตัดสินใจ	55	77.46

ตารางที่ 50 แสดงว่า ผู้จัดโครงการดีเด่น มีความเห็นว่าโครงการที่จัดสนับสนุนพัฒนาการของนักเรียน ด้านคุณธรรมและจิตใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80.28 รองลงมาได้แก่พัฒนาการทางสติปัญญา การคิด และทัศนใจคิดเป็นร้อยละ 77.46

ตารางที่ 51 แสดงการบริหารโครงการของผู้จัดโครงการดีเด่น

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การวางแผนโครงการโดยจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร		
ไม่ได้จัดทำ	1	1.41
จัดทำ	70	98.59
วิธีจัดทำ		
จัดทำเอง	12	16.90
ผู้บริหารจัดทำ	3	4.23
ตั้งคณะกรรมการจัดทำ	51	71.83
ให้ฝ่ายวิชาการจัดทำ	5	7.04
ลักษณะการดำเนินการในการจัดโครงการ		
ผู้บริหารแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ	27	38.03
เลือกตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ	34	47.89
คณะครูในโรงเรียนร่วมกันเลือกบุคคลผู้รับผิดชอบ	27	38.03
ผู้บริหารและครูร่วมกันรับผิดชอบ	39	54.93
ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4	5.63

ตารางที่ 51 แสดงว่าในการวางแผนโครงการนั้น ผู้จัดโครงการดีเด่นได้จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร คิดเป็นร้อยละ 98.59 ซึ่งการทำงานนั้นได้ตั้งคณะกรรมการจัดทำ คิดเป็นร้อยละ 71.83 และผู้บริหารจัดทำเองอยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 4.23

ส่วนลักษณะการดำเนินการในการจัดโครงการของผู้จัดโครงการดีเด่น ที่ปฏิบัติกันมากที่สุด คือ ผู้บริหารและครูร่วมกันรับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 54.93 รองลงมาคือ การเลือกตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 47.89

ตารางที่ 52 ความคิดเห็นของผู้จัดโครงการที่เด่นเกี่ยวกับการนิเทศ และการสนับสนุนของ
ผู้บริหาร

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การนิเทศโครงการของผู้บริหาร		
เคื่อนละครึ่ง	18	25.35
สัปดาห์ละครึ่ง	8	11.27
มาตรวจตรา ดูแลเกือบทุกวัน	29	40.85
มอบหมายให้ผู้จัดโครงการดูแลตลอด	19	26.76
วิธีที่ผู้บริหารช่วยทำให้โครงการประสบผลสำเร็จ		
ช่วยให้คำแนะนำ และให้ข้อเสนอแนะ	63	88.73
ช่วยประชาสัมพันธ์แก่ผู้ปกครองและชุมชน	43	60.56
จัดแบ่งสถานที่ให้ใช้เป็นห้องดำเนินงานของโครงการ	43	60.56
กั้นงบประมาณส่วนหนึ่งไว้เพื่อช่วยเหลือในโครงการ	20	28.17
เอาใจใส่ดูแลช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด	5	7.04

ตารางที่ 52 แสดงว่า การนิเทศโครงการของผู้บริหารที่ปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.85 ได้แก่ การมาตรวจตรา ดูแลเกือบทุกวัน รองลงมาคือ มอบหมายให้ผู้จัดโครงการดูแลตลอด คิดเป็นร้อยละ 26.76

และวิธีการที่ผู้บริหารช่วยทำให้โครงการประสบผลสำเร็จมากที่สุด โดยการช่วยให้คำแนะนำ และให้ข้อเสนอแนะ คิดเป็นร้อยละ 88.73 รองลงมาได้แก่ ช่วยประชาสัมพันธ์แก่ผู้ปกครองและชุมชน และจัดแบ่งสถานที่ให้ใช้เป็นห้องดำเนินงานของโครงการมีค่าเท่ากัน คือ ร้อยละ 60.56

ตารางที่ 53 ความคิดเห็นของผู้จัดโครงการที่เด่นเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งข้อมูลที่ผู้เข้าร่วมโครงการใช้ศึกษารายละเอียดของโครงการ		
เอกสารที่ทำแจก	30	42.25
ป้ายนิเทศที่จัดขึ้น	34	47.89
คำบรรยาย	33	46.48
คู่มือการจัดโครงการ	68	95.77
การมีโอกาสไปปฏิบัติงานโรงเรียนอื่นที่จัดโครงการประสบผลสำเร็จ		
เคย	31	46.27
ไม่เคย	36	53.73

ตารางที่ 53 แสดงว่า การศึกษารายละเอียดของโครงการนั้น ผู้ร่วมโครงการมีโอกาสศึกษาจากคู่มือการจัดโครงการประชาธิปไตย/สหกรณ์ ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ คิดเป็นร้อยละ 95.77

ผู้จัดโครงการที่เด่นในโรงเรียน ให้ความเห็นเกี่ยวกับการที่ผู้ร่วมโครงการเคยและยังไม่เคยไปปฏิบัติงานโรงเรียนอื่นที่จัดโครงการประสบผลสำเร็จว่ามีปริมาณใกล้เคียงกันคือ เคยร้อยละ 46.27 ยังไม่เคยร้อยละ 53.73

3. ปัญหาด้านองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอน
ในโรงเรียนประถมศึกษา

ตารางที่ 54 ความคิดเห็นของผู้จัดโครงการคีเค้น เกี่ยวกับปัญหาที่ผู้จัดโครงการคีเค้นประสบ
จากการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
อุปสรรคที่ทำให้นักเรียนไม่สามารถสนองต่อจุดหมายของหลักสูตร		
ความยากจน	48	67.61
ภาษาถิ่น	8	11.27
การขาดความพร้อม	50	70.42
ปัญหาทางสมอง	53	46.48
อุปสรรคที่พบเมื่อเริ่มจัดโครงการ		
การขาดแคลนงบประมาณ	35	49.30
การขาดแคลนสถานที่	22	30.99
ประสบการณ์ยังไม่เพียงพอ	30	42.25
การคมนาคมไม่สะดวก ทำให้การดำเนินงานล่าช้า	4	5.63
ครูในโรงเรียนยังไม่ค่อยให้ความร่วมมือเท่าที่ควร	25	35.21
ปัญหาในเรื่องความไม่เข้าใจของครูในโรงเรียนต่อการจัดโครงการ		
มี	32	45.07
ไม่มี	37	54.93
มีการอบรมก่อนการปฏิบัติจริงในโครงการ		
ไม่เคย	37	52.11
เคย	34	47.89
ปัญหาในการจัดโครงการ เพื่อสนองต่อกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร		
ผู้ปกครองไม่เข้าใจในโครงการ	18	25.35
นักเรียนมีส่วนร่วมไม่ทั่วถึง	23	32.39
ในระยะแรกนักเรียนไม่สามารถเป็นผู้ดำเนินการตามโครงการเองได้	45	63.38
การจัดโครงการยังไม่สามารถสนองต่อจุดประสงค์ของ การเรียนการสอนได้อย่างสมบูรณ์	34	47.89

ตารางที่ 54 แสดงว่า ผู้จัดโครงการดีเค่นมีความเห็นว่าอุปสรรคที่ทำให้นักเรียนไม่สามารถสนองต่อจุดหมายของหลักสูตร คือ การขาดความพร้อมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.42 รองลงมาคือ ความยากจน ปัญหาทางสมอง และภาษาถิ่น คิดเป็นร้อยละ 67.61, 46.48 และ 11.27 ตามลำดับ

อุปสรรคที่ผู้จัดโครงการดีเค่นพบเมื่อเริ่มจัดโครงการ คือ การขาดแคลนงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 49.30 รองลงมาคือ ประสิทธิภาพยังไม่เพียงพอ ครูในโรงเรียนยังไม่ค่อยให้ความสำคัญร่วมมือ ขาดแคลนสถานที่และการคมนาคมไม่สะดวก คิดเป็นร้อยละ 42.25, 35.21, 30.99 และ 5.63 ตามลำดับ

ผู้จัดโครงการดีเค่น คิดเป็นร้อยละ 54.93 มีความเห็นว่า ครูในโรงเรียนไม่มีปัญหาเรื่องความไม่เข้าใจต่อการจัดโครงการ แม้ว่าจะมีผู้ที่ไม่เคยเข้ารับการอบรมมาก่อนการปฏิบัติจริงในโครงการ คิดเป็นร้อยละ 52.11 ก็ตาม

ส่วนปัญหาในการจัดโครงการเพื่อสนองต่อกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร คือ ในระยะแรกนักเรียนไม่สามารถเป็นผู้ดำเนินการตามโครงการเองได้ คิดเป็นร้อยละ 63.38 รองลงมาคือ การจัดโครงการยังไม่สามารถสนองต่อจุดประสงค์ของการเรียนการสอนได้อย่างสมบูรณ์ นักเรียนมีส่วนร่วมไม่ทั่วถึง และผู้ปกครองไม่เข้าใจโครงการ คิดเป็นร้อยละ 47.89, 32.99 และ 25.35 ตามลำดับ

ตารางที่ 55 ความคิดเห็นของผู้จัดโครงการดีเค่นเกี่ยวกับปัญหาในด้านวิธีสอนของครูและวิธีเรียน

ข้อสังเกต	จำนวน	ร้อยละ
การดำเนินการเรียนการสอนประจำชั้น/สัปดาห์		
ใช้กิจกรรมหลายอย่าง	58	81.69
เรียนการสอนแบบเก่า	34	47.89
การจัดกิจกรรมต่าง ๆ	18	25.35
บทบาทและขั้นตอนในการจัดกิจกรรม	38	53.52
รวม เพื่อพัฒนาโครงการ	28	39.44

ตารางที่ 55 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การทำหน้าที่พี่เลี้ยง	26	36.62
การเผยแพร่ความรู้	23	32.39
การให้นักเรียนมีส่วนร่วม	42	59.15
ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างที่นักเรียนเข้าร่วมโครงการ		
นักเรียนขาดความรับผิดชอบ	35	49.30
นักเรียนไม่มีความซื่อสัตย์	15	21.13
นักเรียนมีปัญหาในการทำงานร่วมกับผู้อื่น	19	26.76
นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของโครงการ จึงไม่เป็นสมาชิก	12	16.90
นักเรียนขาดความรู้ และไม่เข้าใจแนวคิดของโครงการอย่างแท้จริง	38	53.52
นักเรียนมีเวลาในการปฏิบัติหน้าที่น้อย	3	4.23

ตารางที่ 55 แสดงว่า อุปสรรคที่ผู้จัดโครงการที่ค้นพบมากที่สุดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประชาธิปไตย/สหกรณ์ คือ นักเรียนไม่มีเวลาพอ คิดเป็นร้อยละ 81.69 รองลงมา คือ บุคลากรในโรงเรียนไม่เข้าใจบทบาทและขั้นตอนในการจัดกิจกรรม ครูยังมีค่านิยมทัศนคติการเรียนการสอนแบบเก่า และผู้ปกครองไม่เข้าใจขั้นตอนของการจัดกิจกรรมต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 53.52, 47.89 และ 25.35 ตามลำดับ

ขั้นตอนที่ปฏิบัติยากในการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาโครงการนั้น ได้แก่ การให้นักเรียนมีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 59.15 รองลงมาคือ การเป็นแบบอย่างของครู การทำหน้าที่พี่เลี้ยง และการเผยแพร่ความรู้ คิดเป็นร้อยละ 39.44, 36.62 และ 32.39 ตามลำดับ

ส่วนปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างที่นักเรียนเข้าร่วมโครงการ คือ นักเรียนขาดความรู้ และไม่เข้าใจแนวคิดของโครงการอย่างแท้จริง คิดเป็นร้อยละ 53.52 รองลงมาได้แก่ นักเรียนขาดความรับผิดชอบ มีปัญหาในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ไม่มีความซื่อสัตย์ ไม่เห็นความสำคัญของโครงการ และนักเรียนมีเวลาในการปฏิบัติหน้าที่น้อย คิดเป็นร้อยละ 49.30, 26.76, 21.13 16.90 และ 4.23 ตามลำดับ

ตารางที่ 56 ความคิดเห็นของผู้จัดโครงการที่เด่นเกี่ยวกับการแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะนิสัยของนักเรียนที่มักเป็นผลเสียในการจัดโครงการ		
ความไม่ซื่อสัตย์	25	35.21
ความไม่เสียสละ	26	36.62
การไม่ยอมรับผู้อื่น	23	32.39
การไม่มีวินัยในตนเอง	48	67.61
วิธีแก้ปัญหาในเรื่องการขาดความรับผิดชอบของนักเรียน		
คอยติดตามกวาดขัน	39	54.93
แนะนำ อบรมนักเรียนให้มีความรู้	36	50.70
สอนให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ของตน	53	74.65
ชี้แจงข้อบกพร่องให้นักเรียนแก้ไข และปฏิบัติจนคล่องตัว	54	76.06
ชี้แนะตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน	4	5.63

ตารางที่ 56 แสดงว่าลักษณะนิสัยของนักเรียนที่มักเป็นผลเสียในการจัดโครงการคือ การไม่มีวินัยในตนเอง คิดเป็นร้อยละ 67.61 รองลงมาคือ ความไม่เสียสละ ความไม่ซื่อสัตย์ และการไม่ยอมรับผู้อื่น คิดเป็นร้อยละ 36.62, 35.21 และ 32.39 ตามลำดับ

ส่วนวิธีที่ผู้จัดโครงการที่เด่นใช้แก้ปัญหาในเรื่องการขาดความรับผิดชอบของนักเรียนมากที่สุดคือ การชี้แจงข้อบกพร่องให้นักเรียนแก้ไข และปฏิบัติจนคล่องตัว คิดเป็นร้อยละ 76.06 รองลงมาคือ สอนให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ของตน คอยติดตามกวาดขัน แนะนำ อบรมนักเรียนให้มีความรู้และชี้แนะตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน คิดเป็นร้อยละ 74.65, 54.93, 50.70 และ 5.63 ตามลำดับ

ตารางที่ 57 ความคิดเห็นของผู้จัดโครงการที่เด่นเกี่ยวกับปัญหาในการวัดและประเมินผล

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาที่พบในการประเมินโครงการ		
เวลาในการจัดกิจกรรมมีน้อย	35	49.30
สถานที่ในการจัดไม่เหมาะสม	18	25.35
ผู้บริหารไม่ให้การสนับสนุนเท่าที่ควร	2	2.82
นักเรียนร่วมกิจกรรมไม่ทั่วถึง	29	40.85
ขาดทุนหมุนเวียน	8	11.27

ตารางที่ 57 แสดงว่า ปัญหาที่ผู้จัดโครงการที่เด่นพบมากที่สุด คือ เวลาในการจัดกิจกรรมมีน้อย คิดเป็นร้อยละ 49.30 รองลงมาคือ นักเรียนร่วมกิจกรรมไม่ทั่วถึง คิดเป็นร้อยละ 40.85

ตารางที่ 58 ความคิดเห็นของผู้จัดโครงการที่เด่นเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารโครงการ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาในการบริหารโครงการ		
เวลา	38	53.52
สถานที่	16	22.54
การเงิน	12	16.90
ความพร้อมของนักเรียน	27	38.03
ความร่วมมือของผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียน	22	30.99

ตารางที่ 58 แสดงว่า ปัญหาในการบริหารโครงการ ที่ผู้จัดโครงการที่เด่นพบมากที่สุดคือ ปัญหาเรื่องเวลา คิดเป็นร้อยละ 53.52 รองลงมาคือ ปัญหาเรื่องความพร้อมของนักเรียน ความร่วมมือของผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียน สถานที่ และการเงิน คิดเป็นร้อยละ 38.03, 30.99, 22.54 และ 16.90 ตามลำดับ

ตารางที่ 59 ความคิดเห็นของผู้จัดโครงการที่เด่นเกี่ยวกับปัญหาในการนิเทศ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาจากการนิเทศของผู้บริหาร		
มีปัญหา	4	5.97
ไม่มีปัญหา	63	94.03

ตารางที่ 59 แสดงว่า ผู้จัดโครงการที่เด่น คิดเป็นร้อยละ 94.03 ไม่มีปัญหาจากการนิเทศของผู้บริหาร

ตารางที่ 60 ความคิดเห็นของผู้จัดโครงการที่เด่นเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาบุคลากร

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
สาเหตุที่ครูส่วนใหญ่ยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนตามหลักสูตร 2521		
เคยชินกับการสอนแบบเก่า	36	50.70
ยังไม่เข้าใจหลักสูตรเพียงพอ	34	47.89
ขาดทักษะในการสร้างสื่อการเรียน	31	43.66
ปฏิบัติงานหลายด้าน จนไม่มีเวลาเตรียมการสอน	35	49.30
ครุย์คความสบาย ไม่เปลี่ยนพฤติกรรม	5	7.04

ตารางที่ 60 แสดงว่า สาเหตุที่ครูส่วนใหญ่ยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนตามหลักสูตร 2521 นั้นเป็นเพราะเคยชินกับการสอนแบบเก่า คิดเป็นร้อยละ 50.70 รองลงมาคือปฏิบัติงานหลายด้าน จนไม่มีเวลาเตรียมการสอน ยังไม่เข้าใจหลักสูตรเพียงพอ ขาดทักษะในการสร้างสื่อการเรียน และครุย์คความสบายไม่เปลี่ยนพฤติกรรม คิดเป็นร้อยละ 49.30, 47.89, 43.66 และ 7.04 ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ปัญหาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียน
ประถมศึกษา

ตารางที่ 61 ความคิดเห็นของผู้จัดโครงการที่เด่นเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
สาเหตุที่ทำให้คุณภาพการเรียนการสอนในชนบทต่ำ		
เด็กมีโอกาสน้อยในการเข้าเรียนชั้นเด็กเล็กและอนุบาล	36	50.70
ครูที่มีความรู้สูง มักจะสอนในที่ที่มีความเจริญ	8	11.27
ผู้ปกครองมองไม่เห็นความจำเป็นที่จะให้เด็กเรียนสูง	35	49.30
เศรษฐกิจของครอบครัวไม่ดี เกิดปัญหาด้านสุขภาพและสติปัญญา	64	90.14
ครูสอนไม่เต็มเวลา ไม่เต็มหลักสูตร และไม่เต็มความสามารถ	4	5.63
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ		
ผลสัมฤทธิ์เหมือนกับตอนแรก	3	4.23
ผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น เพราะนักเรียนได้ฝึกความมีวินัยในตนเอง	61	85.92
ผลสัมฤทธิ์ต่ำลง เพราะมอบเวลาทั้งหมดให้แก่โครงการ	2	2.82

ตารางที่ 61 แสดงว่า สาเหตุที่ทำให้คุณภาพการเรียนการสอนในชนบทต่ำ คือ เศรษฐกิจของครอบครัวไม่ดี ทำให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพและสติปัญญา คิดเป็นร้อยละ 90.14 รองลงมาได้แก่ เด็กมีโอกาสน้อยในการเข้าเรียนชั้นเด็กเล็ก และอนุบาล คิดเป็นร้อยละ 50.70 ผู้จัดโครงการที่เด่นเกือบทั้งหมด คือร้อยละ 85.92 มีความเห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการสูงขึ้น เพราะนักเรียนได้ฝึกความมีวินัยในตนเอง

ตารางที่ 62 ความคิดเห็นของผู้จัดโครงการที่เด่นเกี่ยวกับปัญหาในการสร้างให้เด็กมีคุณสมบัติอันพึงประสงค์

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
คุณสมบัติของนักเรียนที่เกิดได้ยาก แต่ได้พยายามปลุกฝังแก่นักเรียน		
ความซื่อสัตย์	27	38.03
ความสามัคคี	20	28.17
การมีวินัยในตนเอง	56	78.87
การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	31	43.66
การคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น	50	70.42
วิธีแก้ไขนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในการร่วมโครงการ		
ให้นักเรียนดูแล ตักเตือนกันเอง	42	59.15
มีสารวัตรนักเรียนคอยตรวจตรา	25	35.21
ประชาสัมพันธ์ และสร้างศรัทธาให้เกิดกับนักเรียน	46	64.79
แนะนำ ชี้แจง และอบรมนักเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ	61	85.92
หามาตรการป้องกันและแก้ไขโดยให้ครูและนักเรียนร่วมกันเสนอความคิด	43	60.56
มีข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลง	4	5.63

ตารางที่ 62 แสดงว่า คุณสมบัติของนักเรียนที่เกิดได้ยาก แต่ผู้จัดโครงการที่เด่นได้พยายามปลุกฝังแก่นักเรียน ได้แก่ การมีวินัยในตนเอง คิดเป็นร้อยละ 78.87 รองลงมาได้แก่ การคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ความซื่อสัตย์ และความสามัคคี คิดเป็นร้อยละ 70.42, 43.66, 38.03 และ 28.17 ตามลำดับ

ผู้จัดโครงการที่เด่นได้แก้ไขนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ด้วยวิธีแนะนำ ชี้แจง และอบรมนักเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.92 รองลงมาคือ การประชาสัมพันธ์ และสร้างศรัทธาให้เกิดกับนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 64.79

ตารางที่ 63 ความคิดเห็นของผู้จัดโครงการที่เด่นเกี่ยวกับปัญหาในการตอบสนองต่อชีวิตและสังคม
ของนักเรียนประถมศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หลังจากที่ได้ร่วมโครงการแล้ว		
เหมือนเดิม	5	7.14
ดีขึ้น	64	91.43
ลดลง	1	1.43
พฤติกรรมของนักเรียนหลังเข้าร่วมในโครงการที่แสดงว่าจะ เป็นพลเมืองที่สมบูรณ์		
ความซื่อสัตย์	50	70.42
ความรับผิดชอบ	58	81.69
ความขยันหมั่นเพียร	51	71.83
การมีวินัยในตนเอง	59	83.10
การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม	59	83.10
ความสามัคคี	3	4.23

ตารางที่ 63 แสดงว่า มีผู้จัดโครงการที่เด่น คิดเป็นร้อยละ 91.43 มีความเห็นว่า หลังจากให้นักเรียนเข้าร่วมโครงการแล้ว ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนดีขึ้น ส่วนพฤติกรรมของนักเรียนหลังเข้าร่วมในโครงการที่แสดงว่าจะ เป็นพลเมืองที่สมบูรณ์ที่เกิดมากที่สุด คือ การมีวินัยในตนเอง และการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีค่าเท่ากัน คือ ร้อยละ 83.10 รองลงมาคือ ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์ และความสามัคคีคิดเป็นร้อยละ 81.69, 71.83 70.42 และ 4.23 ตามลำดับ

ตารางที่ 64 แสดงว่า งานซึ่งสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ ต้องเร่งดำเนินการอย่างรีบด่วน เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพและคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา เรียงกันตามลำดับดังนี้

- อันดับที่ 1 การสร้างเสริมขวัญและกำลังใจแก่ครูประถมศึกษา
- อันดับที่ 2 การฝึกอบรมประสิทธิภาพการเรียนการสอน
- อันดับที่ 3 การจัดสรรบุคลากรที่มีคุณภาพ
- อันดับที่ 4 การสร้างเสริมคุณธรรมของครูประถมศึกษา
- อันดับที่ 5 การจัดศูนย์วิชาการทั้งระดับจังหวัดและระดับกลุ่ม กับการเปิดชั้นเด็กเล็กให้ทั่วถึง

ตารางที่ 65 ความคิดเห็นของบุคลากรที่เด่นทั้ง 3 กลุ่ม เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา

รายการ	ร้อยละ		
	ครูดีเด่น	ผู้บริหารโรงเรียนดีเด่น	ผู้จัดโครงการดีเด่น
บุคลากรในโรงเรียนมีการพัฒนาจุดหมายของโรงเรียน	89.33	100.00	98.55
จุดหมายนั้นเป็นการผสมผสานระหว่างจุดหมายของหลักสูตร			
กับความต้องการของชุมชน	97.33	100.00	95.71
สาเหตุที่ครูส่วนใหญ่ยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนตามหลักสูตร			
2521 เพราะเคยชินกับการสอนแบบเก่า	84.00	68.49	50.70

ผลการวิจัยนี้ปรากฏว่า บุคลากรที่เด่นทั้ง 3 กลุ่ม มีความเห็นตรงกันว่า บุคลากรในโรงเรียนมีการพัฒนาจุดหมายของโรงเรียน และจุดหมายนั้นเป็นการผสมผสานระหว่างจุดหมายของหลักสูตรกับความต้องการของชุมชน และสาเหตุที่ครูส่วนใหญ่ยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนตามหลักสูตร 2521 เพราะเคยชินกับการสอนแบบเก่า

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะและความเห็นเพิ่มเติมของครูดีเด่น ผู้บริหารโรงเรียนดีเด่นและผู้จัดโครงการดีเด่น

4.1 สภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน และแนวปฏิบัติของครูดีเด่น ผู้บริหารโรงเรียนดีเด่น และผู้จัดโครงการดีเด่น

ด้านการกำหนดจุดมุ่งหมาย

จุดหมายส่วนใหญ่ของโรงเรียนนั้นเพื่อเร่งปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ จุดหมายนี้เป็นผลจากการผสมผสานระหว่างจุดหมายของหลักสูตรกับความต้องการของชุมชน เพราะเน้นให้นักเรียนทุกคนที่จบการศึกษาไปแล้ว เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพตามที่หลักสูตรต้องการ เป็นผู้นำชุมชน และเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนเพื่อรักษาไว้ซึ่งศิลปะ ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของท้องถิ่น พร้อมทั้งส่งเสริมอาชีพในชุมชนด้วย

ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน

ครูทุกคนควรศึกษาหาความรู้เรื่องหลักสูตรเพิ่มเติมจากวารสารทางการศึกษาบทความจากหนังสือต่าง ๆ หนังสือชุดฝึกอบรมด้วยตนเองของโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พังวิทย์ คูโอรทัศน์ ซึ่งมีรายการเกี่ยวกับการศึกษา จากวิทยากรที่ให้การอบรม ตลอดจนสังเกตการสอนของครูที่สอนดี และจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่างคณะครูในโรงเรียน และผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ

ด้านวิธีสอนของครูและการเรียนของนักเรียน

การนำแนวคิดใหม่มาพัฒนาการเรียนการสอนของครูส่วนใหญ่ จะได้มาจากความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาต่อ การไปทัศนศึกษา ศึกษาดูงานด้วยตนเองและเก็บรวบรวมข้อมูล ความรู้มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบทเรียน และลักษณะของเด็ก และวิธีสอนที่ครูควรนำมาใช้คือ การให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง การแสดงบทบาทสมมติ การให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง การสอนแบบสาธิต การสอนโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ ซึ่งผู้บริหารก็ควรให้การสนับสนุน และเผยแพร่ความรู้ในด้านการเรียนการสอนแก่ครูในโรงเรียน ด้วยการประชุมอบรมครู ส่งเสริมและแนะนำเรื่องการผลิตสื่อการเรียนการสอน สนับสนุนการจัดนิทรรศการทางวิชาการ

ส่วนการจัดครูเข้าสอนนั้นสามารถจัดได้ตามมติของคณะผู้ช่วยผู้บริหาร จัดตามมติของคณะกรรมการที่ได้แต่งตั้งพิจารณา จากการสอบถามคณะครู และมีการสับเปลี่ยนชั้นกัน โดยครูให้สัมพันธ์กันในแต่ละกลุ่มประสบการณ์

ด้านการอบรมมันิลัย

ครูสามารถอบรมนักเรียนให้มีการพัฒนาทางด้านคุณธรรมที่ดีขึ้น โดยอบรมก่อนเข้าก่อนเข้าเรียน เช่น หน้าเสาธงในช่วงระยะสั้น ๆ และควรจัดกิจกรรมทุกวันศุกร์สัปดาห์ มีโครงการส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนากับชุมชน เช่น โรงเรียนพุทธศาสตร์วันอาทิตย์ โครงการประกวดมารยาท มีห้องจริยธรรมในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติการสวดมนต์ นั่งสมาธิ

การที่นักเรียนเข้าร่วมในโครงการจะได้ฝึกคุณธรรมในด้านการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งเป็นการจำลองสภาพการทำงานในสังคม ซึ่งต้องอาศัยคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันหลายประการ เป็นต้นว่า การเคารพต่อข้อตกลง ความมีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งการฝึกฝนพฤติกรรมเหล่านี้ทำได้โดยการให้นักเรียนได้ปฏิบัติงานจริง ตามจุดมุ่งหมายของโครงการ โดยเลือกตั้งให้เป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายสภานักเรียน และอบรมนักเรียนทุกวันศุกร์สัปดาห์ ซึ่งครูผู้สอนมีบทบาทอันสำคัญยิ่งในการติดตามผลจากนักเรียนอย่างใกล้ชิดทั้งในและนอกโรงเรียน จนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่พฤติกรรมที่ต้องการ

ด้านการวัดผลและประเมินผล

ครูควรสร้างข้อสอบเพื่อวัดจุดประสงค์ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ และจัดให้มีศูนย์บริการด้านเครื่องมือวัดผล เอกสารประกอบการวัดผล และประเมินผล ให้ครูในโรงเรียนใช้อย่างสะดวก และเก็บรักษาอย่างมีระบบ การตรวจสอบการปฏิบัติงานในด้านการวัดและการประเมินผลจะดูได้จาก การนิเทศการเรียนการสอน การตรวจดูเอกสาร หลักฐาน การวัดผลของผู้บริหาร วิชาการกลุ่มศึกษานิเทศก์ กราฟแสดงผลการเรียนของนักเรียน และกราฟแสดงผลรวมของกลุ่มวิชา

สำหรับวิธีการวัดผลและประเมินผลที่ผู้จัดโครงการได้เลือกใช้คือ การสังเกตพฤติกรรมของสมาชิกด้านคุณภาพชีวิตที่สอดคล้องกับจุดหมายของกิจกรรม ดูจากความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม เช่น การปฏิบัติที่เป็นกิจวัตรประจำวันของนักเรียน จากการประชุมตามความคิดเห็นของสมาชิก จากการสัมภาษณ์ครูและนักเรียน เป็นต้น

บริการที่สนับสนุนพัฒนาการของนักเรียน

การให้บริการแก่นักเรียนที่ประสบผลสำเร็จนั้นได้แก่โครงการอาหารกลางวัน โครงการผู้นำอำนวยการนักเรียน บริการเสริมนักเรียนเก่ง และซ่อมเสริมนักเรียนอ่อน บริการพี่สอนน้อง บริการกิจกรรมสหกรณ์ การให้ความช่วยเหลือเด็กยากจน โดยจัดให้ทำงานยามว่าง จัดสรรแจกจ่ายอุปกรณ์การเรียน เสื้อผ้า หนังสือแก่เด็ก รวมทั้งการตั้งมูลนิธิ และให้ทุนการศึกษาแก่เด็กที่ที่เรียนดีแต่ยากจนด้วย

การบริหารงานทางวิชาการและการบริหารโครงการ

ครูดีเกินสามารถเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการให้แก่ผู้อื่นได้ โดยการเป็นวิชาการของโรงเรียน และเป็นกรรมการกลุ่มโรงเรียน ให้คำแนะนำแก่เพื่อนครู ทั้งในและนอกโรงเรียน รวมถึงการเขียนบทความลงวารสารกลุ่ม ทำแบบเรียนสำเร็จรูปแจกโรงเรียนในกลุ่ม ทาหนังสือเอกสารต่าง ๆ มาให้คณะครูได้ศึกษา นอกจากนี้ยังสามารถให้คำแนะนำแก่ชาวบ้านในด้านการเกษตร และสาธารณสุขอีกด้วย

ผู้บริหารโรงเรียนควรศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา และใช้เทคนิควิธีการสร้างมนุษยสัมพันธ์ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้เกิดขึ้นในหมู่ผู้ร่วมงาน จะส่งผลให้การบริหารงานวิชาการเป็นไปได้อย่างราบรื่น

การนิเทศการศึกษา และการนิเทศโครงการ

ครูดีเกินสามารถจัดโครงการนิเทศการศึกษา ควรหาโอกาสนิเทศการสอนเพื่อนครูด้วยกัน และสาธิตการสอนเป็นตัวอย่าง ควรมีการประชุมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างเพื่อนครู เป็นกรรมการวิชาการของโรงเรียน และควรเขียนบทความทางวิชาการลงในวารสารของนักเรียน และกลุ่มโรงเรียน

ส่วนผู้บริหารโรงเรียนเสนอแนะว่า ควรให้มีเอกสารบันทึกการนิเทศของผู้บริหาร ผู้ช่วยหัวหน้าสาย และผู้ที่ได้รับมอบหมาย ควรร่วมมือกับกลุ่มศึกษานิเทศก์อำเภอ และศึกษานิเทศก์จังหวัด ในการนิเทศ ควรปรึกษาหารือกับครูผู้สอน มีการประชุมกลุ่มย่อยตามระดับชั้น และฝึกให้ครูยอมรับในเหตุผลและข้อเสนอแนะ

ผู้จัดโครงการควรสังเกตการปฏิบัติงานของนักเรียนตั้งแต่การเลือกประธาน รองประธาน เลขา ควรช่วยกันคิดวางแผน สร้างข้อตกลงในการปฏิบัติงาน และควรช่วยกันทำงานจนสำเร็จ ผู้บริหารโรงเรียนก็ควรเอาใจใส่ดูแล ช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด คอยให้กำลังใจในการปฏิบัติงาน ติดตามประเมินผลงานตลอดโครงการ

การพัฒนาบุคลากร

ผู้บริหารควรส่งเสริมและพัฒนาครูในโรงเรียนโดยให้โอกาสไปศึกษาเพิ่มเติมและส่งไปอบรม สัมมนาในโครงการต่าง ๆ ไปดูงานโรงเรียนอื่นแล้วนำมาประยุกต์ใช้กับโรงเรียนของตน ศึกษาจากวิดีโอเทปของโรงเรียนที่จัดโครงการได้ประสบผลสำเร็จ ส่วนสวัสดิการที่จัดอยู่นั้นได้จัดตามความต้องการของผู้สอน เช่น สวัสดิการทางด้านการเงิน แต่ตามความเป็นจริงนั้นครูในโรงเรียนขนาดใหญ่จะได้รับสวัสดิการอย่างเพียงพอ ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กนั้นไม่มีงบประมาณ ครูจะเป็นผู้ออกเงินส่วนตัวเพื่อใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ สิ่งที่ครูต้องการเป็นพิเศษจากโรงเรียนคืออุปกรณ์ และเงินสนับสนุนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน

4.2 ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาด้านองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา

ด้านการกำหนดจุดมุ่งหมาย

ครูตีค่นบางส่วนมีความเห็นว่าจุดประสงค์การเรียนรู้ในหลักสูตรนั้นมีมากเกินไป กลุ่มเครือข่ายไม่ม่ชัดเจนให้แน่นอน และเนื้อหาบางเนื้อหานั้นกว้างเกินไปยากแก่การวัดจุดประสงค์ ครูต้องรีบเร่งในการสอน เพราะต้องวัดจุดประสงค์ให้ครบ จนนักเรียนไม่ได้รับความรู้อย่างสมบูรณ์

การนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน

ครูผู้สอนพบปัญหาเรื่องเอกสารประกอบหลักสูตรไม่เพียงพอกับผู้ใช้ ดังนั้นควรแก้ปัญหาด้วยการจัดหาหนังสือ และทำเอกสารรายละเอียด รวมทั้งแบบฝึกหัดเสริมเพื่อให้นักเรียนค้นคว้า และทางสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และอำเภอควรจะมีบริการให้ครูได้ซื้อหรือยืม

การประกวดโรงเรียนตามโครงการเร่งรัดคุณภาพก็มีผลทำให้ครูมุ่งสอนแต่ด้านความรู้เท่านั้น ดังนั้นก่อนปีภาคเรียนควรจัดให้มีการทบทวนความรู้ทุกกลุ่มประสบการณ์ และควรมีการติดตามนิเทศ ประเมินผล กันตามลำดับตั้งแต่ระดับอำเภอถึงจังหวัด

นอกจากนี้ผู้บริหารควรกำหนดให้ฝ่ายวิชาการ ทำหน้าที่บริการด้านแบบฟอร์ม เอกสาร ที่เกี่ยวกับการเตรียมการสอนแก่คณะครู เพื่อลดภาระ และสะดวกต่อครูผู้สอนมากขึ้น และผู้บริหารต้องนิเทศ ติดตาม ให้ขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้สอนตลอดเวลา

ส่วนผู้จัดโครงการก็เค็มบางส่วนมีปัญหา เรื่องความไม่เข้าใจของครูต่อการจัดโครงการ ดังนั้นจึงควรให้ความรู้แก่ครูในโรงเรียนโดยการให้คำแนะนำ ให้ศึกษาเอกสาร จัดป้ายนิเทศ จัดมุมหนังสือเกี่ยวกับสหกรณ์ เขียววิทยากรมาบรรยายให้ความรู้ ตลอดจนประชุม สัมมนา ให้เข้าใจถึงความสำคัญ วิธีการและแนวปฏิบัติ และการทำให้ครูในโรงเรียนรับผิดชอบโครงการมากขึ้นนั้น ควรขอความร่วมมือจากครูทุกคน มอบหมายงานที่เด่น ๆ ให้เขารับผิดชอบเพิ่มขึ้น ประชุม แบ่งหน้าที่ กระจายอำนาจ ให้ครูทุกคนร่วมกันรับผิดชอบงานเพื่อให้มีคุณภาพ โดยขอให้ผู้บริหารคอยประสานงาน ติดตามผลอย่างใกล้ชิด ให้การยกย่อง และขอความดี ความชอบ ให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน

วิธีสอนของครูและการเรียนของนักเรียน

ครูส่วนใหญ่ยังประสบปัญหา เรื่องสื่อการสอน ดังนั้นในแต่ละโรงเรียนควรจัดให้มีห้องศูนย์วิชาการ บริการเรื่องสื่อการสอน เอกสารประกอบหลักสูตร เครื่องมือวัสดุ และการจัดบริการด้านเอกสารประกอบการเตรียมการสอนของครูให้พร้อมเพียง เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่ครูผู้สอนมากขึ้น

ส่วนปัญหาที่พบเกี่ยวกับเด็ก คือ เด็กไม่ค่อยสนใจการเรียน ไม่ทำการบ้าน ขาดเรียนบ่อย ครูจึงควรอธิบายให้เด็กเห็นความสำคัญของการเรียน ให้ทำการบ้านก่อนกลับบ้าน ถ้าขาดเรียนมาน ควรไปตามเด็กที่บ้าน นักเรียนที่เรียนช้าก็ควรซ่อมเสริมให้โดยครูเป็นผู้สอน และให้เด็กเรียนเก่งช่วยสอนอีกทางหนึ่ง

นอกจากนี้ครูควรเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กก่อนในชั้นอนุบาล เด็กเล็ก และขอความร่วมมือจากบุคคลที่พอจะช่วยเหลือเด็กยากจนได้ เช่น การขอทุนจากธนาคารตั้งมูลนิธิช่วยเด็กยากจน ช่วยเหลือเรื่องอาหารกลางวัน อุปกรณ์การเรียนและเครื่องแต่งกาย ครูควรติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด คอยรายงานผลความประพฤติ และสุขภาพของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ

การอบรมมณีสัย

ครูควรดูแลสอดส่องความประพฤติของนักเรียนอยู่เสมอ และทำตนเป็นทั้งครูและเพื่อนของเด็กในเวลาเดียวกัน เป็นที่ปรึกษาของเด็กเมื่อเด็กมีปัญหา นอกจากจะได้รับการอบรมจากครูเป็นประจำแล้ว ควรเชิญพระภิกษุมาปาฐกถาธรรมให้ฟังอย่างสม่ำเสมอ ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมสนับสนุนให้นักเรียนมีคุณธรรมที่พึงประสงค์ เช่น กิจกรรมเสริมสร้างวินัยของนักเรียน โดยครูควรเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความมีวินัยให้แก่เด็ก ฝึกให้นักเรียนมีวินัยในตนเองทุก ๆ เรื่อง โดยเริ่มจากวินัยในห้องเรียน แล้วจึงขยาย ออกมานอกห้องเรียน

การวัดผลและประเมินผล

ครูที่เด่นมีความเห็นว่า การบริการเครื่องมือในการวัดผลยังไม่เพียงพอ ครูผู้สอนไม่มีเวลาในการสร้างเครื่องมือวัดผล ดังนั้นจึงควรจัดอบรมเกี่ยวกับการวัดผล สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ควรจะมีเครื่องมือวัดผลเป็นมาตรฐานในทุกระดับชั้น และครูในกลุ่มโรงเรียนควรรวมกลุ่มกันจัดทำคลังข้อสอบไว้ในกลุ่ม และผู้รับผิดชอบ เช่น ศึกษาพิเศษ ควรจะจัดบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการวัดผล เช่น แบบฟอร์มการประเมิน เครื่องมือวัดผล ข้อสอบมาตรฐานให้ครูได้ใช้ด้วย

บริการที่สนับสนุนพัฒนาการของนักเรียน

ครูที่เด่นมีความเห็นว่า การบริการบางอย่างนั้น ผู้รับผิดชอบไม่ดำเนินงาน ขาดความกระตือรือร้น นักเรียนก็ไม่ค่อยสนใจ เพราะมีกิจกรรมที่ต้องทำมากเกินไป ทำให้เกิดความเหนื่อยล้า และตัวผู้ปกครองเองก็เห็นความสำคัญของการศึกษาน้อย ให้เด็กรีบกลับไปทำงานบ้าน ประกอบอาชีพ ดังนั้นครูจึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กกระตือรือร้นมากขึ้น และควรติดต่อกับผู้ปกครอง ควรหาโอกาสไปเยี่ยมเยียนผู้ปกครอง และนักเรียนที่บ้าน

การบริหารงานทางวิชาการและการบริหารโครงการ

ผู้บริหารควรให้ครูในโรงเรียนได้ดูการสาธิตการสอนของครูในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง เพื่อศึกษาวิธีการสอน โดยเฉพาะเรื่องการสอนเด็กเรียนช้า เพื่อจะได้แนวทางในการปฏิบัติ เพื่อช่วยเหลือเด็กในโรงเรียนของตน ส่วนทางจังหวัดและอำเภอควรจัดให้มีการอบรม และสัมมนาเกี่ยวกับเทคนิคใหม่ ๆ ในการสอน อบรมวิชาเฉพาะด้าน เช่น ดนตรี นาฏศิลป์ เกษตร ไฟฟ้า

การผลิตสื่อการเรียน การวัดผลและประเมินผล ช่วงเวลาที่จัดอบรมควรเป็นช่วงปิดภาคเรียน และผู้ที่ให้การอบรมควรเป็นบุคคลที่มีความสามารถถ่ายทอดความรู้แก่ครูให้เข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติได้

สำหรับปัญหาเรื่องเวลาในการบริหารโครงการนั้น ควรให้ครูผู้ทำหน้าที่บริหารโครงการ มีเวลาว่างจากหน้าที่สอนประจำ เพื่อจะได้มีเวลาเตรียมงานในโครงการ และคิดสิ่งที่เป็นประโยชน์ เพื่อพัฒนาโครงการ

การนิเทศการศึกษาและการนิเทศโครงการ

การจัดการนิเทศในโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงานที่ระบุไว้ในโครงการของโรงเรียน เพราะงานด้านอื่น ๆ เร่งรัดมากกว่า ดังนั้นทางสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ควรจะมีการนิเทศติดตามผลอย่างน้อยเดือนละครั้ง และทางโรงเรียนควรจะมีครูที่มีความรู้ ความสามารถ ในด้านวิชาการ และเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการสอน เป็นที่ยอมรับของเพื่อนครูในโรงเรียน มาทำการนิเทศการสอนร่วมกับผู้บริหาร ควรจัดโครงการนิเทศเป็นระบบ มีการนิเทศสม่ำเสมอ มีเอกสารการนิเทศให้ครูผู้สอนไว้เป็นหลักฐาน ผู้นิเทศควรพบปะพูดคุยกับผู้ถูกนิเทศ แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นซึ่งกันและกันในลักษณะความเป็นกันเอง

การพัฒนาบุคลากร

ในด้านการพัฒนาบุคลากรนั้นควรมีการปรับปรุงด้านบริการ สวัสดิการของครูให้ทัดเทียมกับข้าราชการอื่น ๆ เพื่อครูจะได้ไม่ต้องขวนขวายหารายได้พิเศษอื่น ๆ มีเวลาอุทิศให้กับนักเรียนได้อย่างเต็มที่

ผู้บริหารควรแก้ไขปัญหาการไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครูและปัญหาการขาดความรับผิดชอบของครู โดยทำตนเป็นแบบอย่าง คอยชี้แนะ ให้กำลังใจแก่ครู ควรพัฒนาคุณธรรมของครู ให้มีความศรัทธาในอาชีพ และมีความรับผิดชอบ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ สัมมนา เพิ่มความรู้แก่ครูเป็นระยะ ในเรื่องของวิธีการสอน และสื่อการสอน ซึ่งควรเป็นสื่อการสอนในรูปแบบที่ง่ายไม่ซับซ้อน ควรมีการประเมินผลบุคลากรในโรงเรียนทุกเดือน

4.3 ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาด้านองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง การสอนในโรงเรียนประถมศึกษา

1. คุณภาพของนักเรียน

1.1 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนต่ำนั้นเป็นเพราะเศรษฐกิจในชนบทไม่ดี ผู้ปกครองมีฐานะยากจน ไม่สามารถส่งเสริมให้ นักเรียนได้เรียนอย่างเต็มที่ ดังนั้น ครูจึงควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนสนใจในการเรียน โดยใช้ การเสริมแรง ครูมีการติดตามผลอย่างใกล้ชิด ทางโรงเรียนควรจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองเพื่อ ชี้แจงแก่ผู้ปกครองด้วย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหลายกลุ่มวิชา อยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุง เพราะนักเรียน มาจากสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน อายุสมอง สติปัญญาไม่เท่ากัน มีนักเรียนเรียนอ่อนมากกว่านักเรียน ที่เรียนดีในแต่ละห้อง ผู้บริหารบางคนไม่ให้ความสำคัญกับโรงเรียนที่อยู่ในชนบทอันห่างไกล ทำให้ ครูในชนบทขาดขวัญและกำลังใจ ทำให้สอนไม่เต็มเวลา ไม่เต็มหลักสูตรและไม่เต็มความสามารถ

1.2 ด้านคุณสมบัติอันพึงประสงค์

การที่นักเรียนมีคุณสมบัติที่ไม่พึงประสงค์นั้นเป็นเพราะสิ่งแวดล้อมและความเจริญ ทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน ครูและผู้ปกครองบางท่านไม่เข้าใจเด็ก ไม่เอาใจใส่เด็กเท่าที่ควร เด็กเองก็ไม่ค่อยมีความรับผิดชอบ ไม่ค่อยรู้จักหน้าที่ของตนเองอย่างแท้จริง ไม่ค่อยทำตามคำแนะนำ ของผู้ใหญ่ ดังนั้นทั้งทางโรงเรียนและทางบ้านควรร่วมมือกันแก้ปัญหาของเด็ก แจกเอกสารเนื้อหา ที่มีแนวโน้มให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการให้ความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเด็ก และครูต้องหมั่นอบรม คุนแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด สำหรับเด็กที่มีปัญหา ควรมีการศึกษาเป็นรายบุคคล และครูต้องเอาใจ ใส่ติดตามเป็นพิเศษ

สำหรับการเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้แก่เด็กนักเรียนนั้น ครูควรมีวิธีสอนโดยใช้ กระบวนการกลุ่ม ให้นักเรียนมีโอกาสปฏิบัติจริงทั้งในนอกห้องเรียน และที่บ้าน โดยอาศัยความ ร่วมมือจากผู้ปกครอง ให้นักเรียนได้สร้างกฎเกณฑ์ ร่วมกันทำงาน และแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดย การทำงานทุกอย่างต้องยึดหลักประชาธิปไตย ให้นักเรียนรู้จักหน้าที่รับผิดชอบ ครูควรให้ความสำคัญต่อหน้าที่ของเขา และชมเชยทุกครั้งที่ทำงานสำเร็จ

2. การตอบสนองต่อชีวิตและสังคมของนักเรียนประถมศึกษา

การเพิ่มคุณสมบัติที่ดีให้แก่นักเรียนนั้น ผู้บริหารและครูควรร่วมกันจัดกิจกรรมในโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมของนักเรียนอย่างค้ำเนื่อง โดยครูต้องคอยอบรม แนะนำ ปฏิบัติตนต่อนักเรียนอย่างใกล้ชิด ฝึกฝนเรื่องวินัยแก่นักเรียน โดยจัดกิจกรรมสร้างนิสัย ให้นักเรียนแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบ และควรจัดกิจกรรมนอกโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ เช่น ให้นักเรียนมีโอกาสไปร่วมกิจกรรมในชุมชนของโรงเรียน